

Research Paper

Explaining the Executive Management Model in the Conduct of Martyr Raisi from the Perspective of Imam Khamenei (May He Continue to Lead with Guidance)

Omid Gandomi¹ , Sayyedah Atefeh Mousavi Gourabi²

¹ Level 4 in Fiqh and Principles of Islamic Jurisprudence, Qom Seminary, Qom, Iran. Email: Omga7333@gmail.com

² M.A. Student in General Psychology, Academic Center for Education, Culture and Research, Ahvaz, Iran. Email: Mousavi9222@gmail.com

[10.22080/jem.2026.29049.3992](https://doi.org/10.22080/jem.2026.29049.3992)

Received:

May 19, 2025

Accepted:

December 2, 2025

Available online:

September 18, 2025

Keywords:

Martyr Raisi, Executive Management, Imam Khamenei, Thematic Analysis

Abstract

This study aims to identify and elucidate the dimensions and components of the executive management model exemplified in the conduct of Martyr Raisi, as viewed by Imam Khamenei (may he continue to lead with guidance). The goal is to present these dimensions and components as a model for managers, politicians, and the general public. The research was conducted using a qualitative and exploratory approach. The scope of the study includes a collection of statements and decrees issued by the Supreme Leader (may he continue to lead with guidance) regarding the character of Martyr Raisi, both before and after his martyrdom. The required data were gathered through document analysis and note-taking. The statements and decrees of the Supreme Leader concerning Martyr Raisi were studied, analyzed, and reviewed multiple times to extract key themes. As a result, 121 basic themes, 13 organizing themes, and 3 overarching themes were identified. The overarching and organizing themes are as follows: Spiritual Dimension which includes sincere, noble, dignified, and faithful; Intellectual Dimension, characterized by learned and wise; and Practical Dimension which encompasses servant of the people, people-oriented, comprehensive, efficient manager, active and intelligent in foreign policy, revolutionary and striving (jihadi), anti-corruption, supportive of production, tireless, and a reviver of hope and confidence. In addition, Martyr Raisi's managerial conduct, from Imam Khamenei's perspective, corresponded to 41 basic themes that matched the components of Martyr Soleimani's school of thought.

*Corresponding Author: Omid Gandomi

Address: Qom Seminary, Qom, Iran.

Email: Omga7333@gmail.com

This qualitative and exploratory research aims to identify and explain the dimensions and components of the executive management model in the life and conduct of Martyr Ebrahim Raisi, as interpreted through the perspective of the Supreme Leader of the Islamic Republic of Iran, Imam Khamenei (may he continue to lead with guidance). The primary objective of the study is to elucidate these dimensions and components as a potential model for public administrators, policymakers, and the general public.

The scope of this study encompasses a comprehensive examination of the Supreme Leader's statements, speeches, and formal appointments related to Martyr Raisi, both before and after his martyrdom. These documents were meticulously collected using content analysis techniques and document review, using a qualitative note-taking approach to extract relevant data.

Through multiple rounds of close reading and thematic analysis of the Leader's discourse, a structured framework was developed. This process resulted in the extraction of 108 basic themes, which were subsequently categorized into 15 organizing themes and further synthesized into three overarching global themes. These global themes reflect

the core dimensions of Raisi's character and managerial conduct:

1. **Spiritual Dimension:** Highlighted by his sincerity (Ikhlas), nobility, magnanimity, and deep faith.
2. **Intellectual Dimension:** Characterized by his scholarship and wisdom.
3. **Practical/Operational Dimension:** Manifested in his role as a servant of the people, his connection with the general public, multidimensional competence, effectiveness, sound foreign policy orientation, revolutionary zeal, commitment to anti-corruption, support for domestic production, tireless work ethic, and his ability to inspire hope and confidence among the populace.

These findings contribute to the broader discourse on Islamic leadership models, offering a structured and contextually grounded example rooted in contemporary Iranian socio-political experience. The study not only sheds light on the ethical and practical dimensions of Martyr Raisi's executive approach but also offers a replicable model for current and future leaders.

علمی پژوهشی

تبیین الگوی مدیریت اجرایی در سیره شهید رئیسی از منظر امام خامنه‌ای (مدظله العالی)

امید گندمی*^۱ ID، سیده عاطفه موسوی گورابی^۲ ID

^۱ سطح (۴)، فقه و اصول، حوزه علمیه قم، قم، ایران. ایمیل: Omga7333@gmil.com

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد روان شناسی عمومی، جهاد دانشگاهی، اهواز، ایران. ایمیل: Mousavi9222@gmail.com

[10.22080/jem.2026.29049.3992](https://doi.org/10.22080/jem.2026.29049.3992)

چکیده

این پژوهش به شناسایی و تبیین ابعاد و مولفه های الگوی مدیریت اجرایی در سیره شهید رئیسی از دیدگاه امام خامنه‌ای (مدظله العالی) پرداخته و هدف آن، شناسایی و تبیین این ابعاد و مولفه ها به عنوان الگوی مدیران و سیاستمداران و عامه مردم می باشد. این مطالعه به شیوه کیفی و با رویکردی اکتشافی انجام شده است. دامنه پژوهش شامل مجموعه‌ای از بیانات و احکام مقام معظم رهبری (مدظله العالی) پیرامون شخصیت شهید رئیسی در پیش و پس از شهادت وی است. داده‌های مورد نیاز با روش فیش‌برداری و بررسی اسناد گردآوری شده و برای استخراج مضامین، بیانات و احکام رهبر انقلاب پیرامون شهید رئیسی چندین بار مطالعه و تدقیق و تحلیل شد. از این بررسی، ۱۲۱ مضمون پایه، ۱۳ مضمون سازمان‌دهنده و ۳ مضمون فراگیر به دست آمد که مضامین فراگیر و سازمان دهنده عبارتند از: بعد قلبی: مخلص، بزرگ و بزرگوار و مومن؛ بعد فکری: عالم، خردمند؛ بعد عملی: خادم ملت، مردمی، جامعیت، مدیرکارآمد، سیاست خارجی فعال و هوشمندانه، جهادی انقلابی، خستگی ناپذیر، احیاء امید و اطمینان. همچنین، سیره مدیریتی شهید رئیسی از منظر امام خامنه‌ای، در ۴۱ مضمون پایه با مؤلفه‌های مکتب شهید سلیمانی مطابقت داشت.

تاریخ دریافت:

۲۹ اردیبهشت ۱۴۰۴

تاریخ پذیرش:

۱۱ آذر ۱۴۰۴

تاریخ انتشار:

۲۷ شهریور ۱۴۰۴

کلیدواژه‌ها:

شهید رئیسی، مدیریت اجرایی، امام خامنه‌ای، تحلیل مضمون

* نویسنده مسئول: امید گندمی

آدرس: حوزه علمیه قم، قم، ایران.

ایمیل: Omga7333@gmil.com

۱ مقدمه و بیان مسئله

تربیت مدیران متعهد و انقلابی، یکی از مهم‌ترین ارکان بقای انقلاب اسلامی و تداوم اهداف آن به شمار می‌آید. از آغاز انقلاب اسلامی ایران در سال ۱۳۵۷، که به رهبری حضرت امام خمینی (ره) و با حمایت قاطع مردم ایران به پیروزی رسید، ضرورت تربیت نسل‌هایی که بتوانند این انقلاب را در مسیر صحیح هدایت و حفظ کنند، به وضوح احساس می‌شد. انقلاب اسلامی، نه تنها یک تحول سیاسی، بلکه یک تغییر بنیادین در ارزش‌ها و اهداف جامعه ایرانی بود که برای استمرار و پیشرفت خود، به مدیرانی نیاز دارد که نسبت به این ارزش‌ها همسو و پایبند باشند.

مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) بارها تأکید کرده‌اند که برای تداوم انقلاب اسلامی، باید مدیرانی تربیت شوند که هم در عرصه مدیریت و هم در عرصه معنویت، نمونه و الگو باشند. این مدیران باید با اتکا به ارزش‌های اسلامی و انقلابی، بتوانند نظام جمهوری اسلامی را در برابر چالش‌های داخلی و خارجی مقاوم کنند و اهداف والای آن را تحقق بخشند. تربیت چنین مدیرانی نیازمند شناخت و استفاده از الگوهای موفق مدیریتی است که در طول تاریخ انقلاب اسلامی ظهور کرده‌اند.

در دهه‌های گذشته، بسیاری از یاران و شاگردان امام خمینی (ره) که خود از تربیت‌شدگان مکتب انقلاب بودند، مسئولیت‌های کلیدی در نظام اسلامی را بر عهده داشتند. اما با گذشت زمان و با انتقال این مسئولیت‌ها به نسل‌های بعد، نیاز به تربیت مدیران جدیدی که بتوانند به اندازه پیشینیان خود در حفظ و تقویت ارزش‌های انقلاب مؤثر باشند، بیشتر احساس شد. این مدیران باید دارای ویژگی‌هایی همچون تعهد، جهادی، انقلابی، فسادستیز و... باشند؛ ویژگی‌هایی که در بیانات مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) بارها بر آن‌ها تأکید شده است.

تربیت مدیران تراز انقلاب اسلامی، نه تنها برای حفظ ساختار نظام بلکه برای پیشبرد اهداف کلان آن در عرصه‌های مختلف سیاسی، اجتماعی و اقتصادی، امری حیاتی است. مقام معظم رهبری با معرفی شخصیت‌هایی مانند شهید آیت‌الله مصباح، شهید شهریار، و شهید صیاد شیرازی به مردم و مسئولین به عنوان الگوهای مدیریتی و فکری و...، همواره سعی در ارائه نمونه‌های عملی و الهام‌بخش داشته‌اند. با این حال، معرفی مکتب شهید سلیمانی به عنوان الگویی فراگیر، نشان‌دهنده تأکید ویژه بر لزوم داشتن مدیرانی است که هم در عرصه مدیریت اجرایی و هم در عرصه معنویت و تعهد انقلابی، سرآمد باشند.

حادثه شهادت شهید آیت‌الله رئیسی نیز در همین راستا حائز اهمیت است. مقام معظم رهبری، ایشان را به عنوان «الگو برای سیاستمداران و روسای جمهور آینده» و کسی که «نصاب جدیدی از خدمت‌گذاری برای ملت» را به ارمغان آورد معرفی کردند. این تاکیدات نشان‌دهنده ضرورت شناخت دقیق ابعاد مدیریتی این شهید بزرگوار است تا بتوان از این الگو برای تربیت مدیران تراز انقلاب اسلامی بهره برد.

از این‌رو، این پژوهش با هدف شناسایی و تبیین الگوی مدیریت اجرایی در سیره شهید رئیسی از منظر امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی)، و با استفاده از روش تحلیل مضمون انجام شده است. این تحقیق می‌کوشد تا با بررسی دقیق بیانات رهبری، ابعاد و ویژگی‌های مدیریتی شهید رئیسی را که می‌تواند به عنوان الگو برای سیاستمداران و مدیران آینده کشور مورد استفاده قرار گیرد، مشخص نماید. با توجه به اهمیت الگو برای سیاستمداران، رؤسای جمهور و حتی عموم مردم، ضرورت ایجاب می‌کند تا تحقیقی انجام شود و به این سؤال پاسخ دهد: «الگوی مدیریت اجرایی در سیره مدیریتی شهید رئیسی در منظومه بیانات مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) به روش تحلیل مضمون چیست؟»

۲ مبانی نظری

مدیریت منابع انسانی از نقشی حمایتی و کارکردی به شریکی استراتژیک در موفقیت سازمانی تبدیل شده است. ... با ادغام رویه‌های منابع انسانی با استراتژی کسب‌وکار، شرکت‌ها می‌توانند نیروی کار مولدی را پرورش دهند و مزیت رقابتی پایداری ایجاد کنند. (گولیا، ۲۰۲۴: ۱۱۵)

مدیریت منابع انسانی نقش مهمی در افزایش اثربخشی و بهره‌وری سازمان دارد. در اسلام، مدیریت منابع انسانی تنها به سود مالی معطوف نیست، بلکه به ارزش‌های اخلاقی و عدالت نیز توجه دارد. اصول حقوقی اسلامی مانند عدالت، امانت، مشورت و احسان راهنمای اخلاقی در مدیریت نیروی کار فراهم می‌آورند. (مخسن‌الدین^۲ و افندی، ۲۰۲۵)

۲٫۱ مفهوم مدیریت در علم مدیریت

مدیریت فرآیندی هماهنگ‌کننده است که شامل برنامه‌ریزی، سازمان‌دهی، رهبری و کنترل در سازمان می‌باشد تا هدفی که تعیین شده است محقق گردد. (مسلمین^۳ و همکاران، ۲۰۱۸).

۲٫۲ عناصر مدیریت

برنامه‌ریزی، سازمان‌دهی، به‌کارگیری، هدایت، هماهنگی، گزارش‌دهی و بودجه‌بندی^۴ فرآیند اداری سنتی برای سازمان‌ها هستند که توسط گیولیک و اورویک در سال ۱۹۳۷ توسعه داده شدند (نوادیکه^۵ و ایگبودو، ۲۰۲۴). سه چیز مهم در مدیریت وجود دارد: تحقق اهداف، استفاده از منابع برای رسیدن به اهداف، و هدایت مردم برای انجام درست وظایف‌شان. وظایف مدیریتی که توسط جی. آر. تری مطرح شده‌اند، نظریه POAC در کتاب *اصول مدیریت* شامل موارد زیر است

۱. برنامه‌ریزی فرآیندی است برای تعیین اهداف / مقاصد و فعالیت‌هایی که برای دستیابی به آن اهداف لازم‌اند.

۲. سازماندهی روشی است برای گردآوری افراد و جایگذاری آن‌ها بر اساس توانایی‌های‌شان

۳. هدایت (به‌کارانداختن) در این مطالعه فعالیت است که توسط رهبر انجام می‌شود تا راهنمایی کند، انگیزه بدهد، و همه فعالیت‌هایی که به آن‌ها وظیفه داده شده‌اند را سازمان دهد (باسو^۶ و همکاران، ۲۰۲۵).

۲٫۳ مدیریت در جمهوری اسلامی ایران

مدیریت تراز انقلاب اسلامی مفهومی است که از بطن انقلاب اسلامی ایران برآمده و به دنبال تحقق نظام مدیریتی بر اساس ارزش‌ها و اصول اسلامی و ایرانی است. این نوع مدیریت تلاش می‌کند تا با بهره‌گیری از آموزه‌های اسلامی و توجه به مقتضیات فرهنگی و اجتماعی ایران، الگوی جدیدی از مدیریت را به جامعه عرضه کند که بتواند در پیشبرد اهداف انقلاب اسلامی مؤثر واقع شود. (فخرایی و احمدی و احمدی، ۱۴۰۰)

امام خامنه‌ای (مدظله العالی) مدیریت در جمهوری اسلامی ایران، به صورت جهادی را لازم می‌داند و در تبیین آن فرمودند: «باید مدیریت جهادی را بر دیوان‌سالاری‌های فرسوده ترجیح بدهیم؛ این یکی از اولویتهای ما است؛ اصرار بر مدیریت جهادی، مسئولین کشور در قوه‌ی مجریه، در قوه‌ی قضائیه، در بخشهای مختلف، مدیریت جهادی را دنبال بکنند. مدیریت جهادی به معنای بی‌انضباطی نیست؛ پُرکاری، با تدبیر حرکت کردن، شب‌وروز نشناختن و دنبال کار را گرفتن، این معنای مدیریت جهادی است.» (امام خامنه‌ای (مدظله العالی)، ۱۳۹۶/۱۱/۲۹)

⁴ POSDCORB

⁵ Nwadike

⁶ Baso

¹ Golyea

² Mukhsinuddin

³ Muslimin

۲،۴ پاره‌ای از اصول و مبانی نظری مدیریت

مدیریت اجرایی در نظام اسلامی بر پایه‌ی آموزه‌های قرآن و سنت نبوی استوار است. بدون توجه به تعاریف مختلف مدیریت و این واقعیت که برای اجرای مدیریت، مهارت‌هایی مانند مهارت‌های فنی، انسانی و ادراکی ضروری است، نکته‌ی مهم و مورد تأکید در مدیریت، بروز ارزش‌های دینی در حوزه مدیریت با هدف نزدیکی به خداوند است. از دیدگاه دینی، مدیر علاوه بر بهره‌گیری از قدرت قانون و استفاده از ابزارهای تشویق و تنبیه، می‌تواند با پایبندی به اصول و ارزش‌ها، به نتایج مطلوب دست یابد.

۲،۵ توحید

توحید به عنوان پایه و اساس اعتقادات اسلامی، در مدیریت نیز نقش محوری دارد. توحید به معنای یگانگی خداوند و نفی هرگونه شرک در تمامی جوانب زندگی، از جمله مدیریت و اداره امور است. این اصل باعث می‌شود تا مدیران اسلامی در تمامی تصمیم‌گیری‌ها و اقدامات خود، خداوند را ناظر و حاضر بدانند و به اصول الهی پایبند باشند. تزریق روح توحید در جامعه از شاخصه‌های مدیریت است، ما تا خود موحد نباشیم نمی‌توانیم روح توحید را در جامعه تزریق کنیم، نماد و جلوه آن نیز اقامه نماز اول وقت است. (نیلی پور، ۱۳۹۵)

امام خامنه‌ای (مدظله العالی) معتقدند: «در بعثت همه‌ی پیامبران اهدافی وجود داشته است - اهداف الهی- که طبعاً هدف خود پیغمبر هم، به تبع تبعیت از پروردگار، همان هدف خواهد بود. پس بعثت‌ها هدف‌های بزرگی دارند که رأس همه‌ی این هدف‌ها عبارت است از توحید؛ توحید، هدف بزرگ بعثت است: وَ لَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ وَ اجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ؛ توحید خالص، توحید

محض،»(امام خامنه‌ای (مدظله العالی)،
۱۳۹۹/۱۲/۲۱)

۲،۶ عدالت

در مدیریت اسلامی معاصر، عدالت به عنوان یک اصل بنیادی که تمام اقدامات اداری را هدایت می‌کند، در نظر گرفته می‌شود. فراهم آوردن فرصت‌های برابر برای رشد و پیشرفت همه افراد ضروری است، به گونه‌ای که هر کس به آنچه شایسته آن است دست یابد. در تدوین و اجرای سیاست‌ها باید برابری رعایت شود و هیچ گونه تبعیضی اعمال نشود. اصل عدالت باید در تمام جنبه‌ها و سطوح اداره امور حضور داشته باشد تا اهداف دولت اسلامی به درستی تحقق یابند(یاسمین^۱، ۲۰۲۳)

امام خامنه‌ای (مدظله العالی) نظر بر این دارند که: «گنجینه‌ی بی‌نظیر قسط، عدالت بدون تبعیض، چه در زمینه‌ی مسائل اقتصادی، چه در زمینه‌ی مسائل بشری و به طور کلی عدالت اجتماعی؛ این هم یکی از گنجینه‌هایی است که بعثت به ما داده. زندگی را با «قسط» مدیریت کنید. لَيَقُومَنَّ النَّاسُ بِالْقِسْطِ؛ خود بشر بتواند زندگی‌اش را با قسط اداره کند.»(امام خامنه‌ای (مدظله العالی)،
۱۴۰۱/۱۱/۲۹)

۲،۷ برنامه‌ریزی

برنامه‌ریزی از جمله اصول اساسی در هر نوع مدیریت است که باید در تمام سطوح، از راهبردی تا تاکتیکی و عملیاتی، مورد توجه قرار گیرد. مدیران باید آگاه باشند که به چه سمتی در حال حرکت‌اند و چگونه دیگران را هدایت می‌کنند. برای برنامه‌ریزی، دانش و توانایی لازم است؛ دانش برای تدوین برنامه‌ها و توانایی برای اجرای موفق آن‌ها. اهمیت برنامه‌ریزی به حدی است که خداوند خود به عنوان اولین برنامه‌ریز هستی معرفی شده است: «فالق الاسباح و جعل الليل سكنا و الشمس و القمر حسبانا ذالك تقدير العزيز العليم» (انعام: ۹۶).

¹ Yasmeen

مجموعه بداند و با تمرکز بر رهبری انسان‌محور، فضایی از اعتماد ایجاد کند تا تیم بتواند به طور مؤثر به اهداف تعیین‌شده دست یابد (آیانیان^۴ و همکاران، ۲۰۲۵)

در این راستا، خداوند در قرآن کریم، پیامبر اسلام (ص) را از جنس انسان‌ها معرفی می‌کند و می‌فرماید: «لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِنْ أَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَءُوفٌ رَحِيمٌ» (توبه: ۱۲۸).

امام خامنه‌ای (مدظله العالی) بیان دارند که: «امروز مؤثرترین سلاح بین المللی علیه دشمنان و مخالفین، سلاح تبلیغات و سلاح ارتباطات رسانه‌ای است.» (امام خامنه‌ای (مدظله العالی)، ۱۳۸۸/۷/۲)

۲٫۹ تخلق به ارزشهای اسلامی و انسانی

در مدیریت اسلامی، نقش مدیر به‌عنوان الگویی اخلاقی و معنوی بسیار حائز اهمیت است. مدیر باید با تجسم ارزش‌هایی چون صداقت، امانت‌داری، انصاف، ایثار و ساده‌زیستی، مسیر تحقق اهداف سازمانی را هموار سازد. این ویژگی‌ها نه تنها در رفتار فردی مدیر بلکه در تصمیم‌گیری‌ها، تعامل با کارکنان و هدایت سازمانی نمود پیدا می‌کند. مدیر اسلامی با ترویج این اصول در میان اعضای سازمان، فرهنگ سازمانی را بر پایه عدالت، همدلی و مسئولیت‌پذیری بنا می‌نهد. (پراسوجو^۵ و آتالا، ۲۰۲۵)

امام خامنه‌ای (مدظله العالی) در بیانات خود تصریح دارند به اینکه: «غربی‌ها بیشتر از ما متعصبند، بدتر از ما لجاجت میکنند بر سر ارزشهای فرهنگی خودشان که در واقع ضد ارزش هم هست. ما چرا بر سر فرهنگ خودمان پافشاری نکنیم؟» (امام خامنه‌ای (مدظله العالی)، ۱۳۹۲/۹/۱۹)

همچنین، امام علی (ع) آینده‌نگری را عامل جلوگیری از پشیمانی می‌داند و می‌فرماید: «آینده‌نگری پیش از آغاز کار، شما را از پشیمانی در امان می‌دارد.» (علامه مجلسی، ۱۱۰۳: ۳۳۸). برنامه‌ریزی استراتژیک، به عنوان یک فرایند مدیریتی ضروری، شامل انتخاب اهداف بلندمدت و توسعه راهکارها برای دستیابی به آنها است. تعیین مأموریت و چشم‌انداز سازمان نه تنها جهت‌گیری کلان را مشخص می‌کند، بلکه تصمیم‌گیری‌های روزمره را نیز با اهداف نهایی سازمان همسو می‌سازد و برای دستیابی به عملکرد سازمانی پایدار حیاتی است. (تایس^۱، ۲۰۲۵؛ تاوو^۲ و راسموس، ۲۰۲۴)

مدیریت اسلامی با تأکید بر ارزش‌های اخلاقی، تعادل مادی-معنوی، و تصمیم‌گیری مبتنی بر شریعت، خود را از مدیریت مرسوم که اولویت آن سود مالی است، متمایز می‌سازد. در این منظر، وظیفه مدیران به مراتب پیچیده‌تر شده، چرا که مستلزم اجرای قوانین الهی، توجه به بعد معنوی و پرورش انسان‌ها در کنار مسئولیت‌های سازمانی مادی خواهد بود. این رویکرد، در نهایت، موجب ارتقاء رهبری اخلاقی و مسئولیت‌پذیری اجتماعی می‌شود. (نیکبخت و همکاران، ۱۴۰۴)

۲٫۸ ارتباطات

بر اساس تعریف علمی، ارتباطات فرآیندی است که در آن پیام‌ها (اعم از کلامی و غیرکلامی) بین فرستنده و گیرنده تبادل می‌شود و هدف اصلی آن ایجاد معنای مشترک و درک یکسان از پیام منتقل‌شده است. (گربر^۳ و مورفی، ۲۰۲۱)

این امر شامل روش‌های مختلفی مانند مکالمات کلامی (تلفنی یا حضوری)، گفتگوی دوطرفه، و سخنرانی‌ها می‌شود. اهمیت این اصل در مدیریت به دلیل نقش حیاتی مدیر در برقراری روابط انسانی نزدیک است. در مدل‌های نوین رهبری، مدیر باید با بهره‌گیری از همدلی و هوش هیجانی، خود را همسو و همراه با

^۴ Ayanian
^۵ Prasojo

^۱ Tice
^۲ Tavo
^۳ Gerber

۲،۱۰ علم گرایی

قرآن کریم با دعوت انسان‌ها به دانش‌گرایی و بهره‌گیری از نیروی تشخیص و تعقل، پایه‌های شایستگی را در وجود بشر نهاده است. در منظومه شایستگی‌های مدیریتی، قرآن در آیه ۲۴۷ سوره بقره، دو شرط اساسی برای رهبری و مدیریت (انتخاب طالوت) معرفی می‌کند: گستره علمی و توانایی جسمی. تأکید اولیه بر شرط علم پیش از قوت جسمی، نشان‌دهنده اولویت صلاحیت علمی و دانایی در پذیرش مسئولیت‌های مدیریتی است (قرآن کریم، بقره: ۲۴۷). مفسران معاصر این دو ویژگی را به ترتیب به معنای بینش عمیق و دانش کافی برای تصمیم‌گیری درست و قدرت اجرایی و توانایی مواجهه با چالش‌ها تعبیر کرده‌اند، که هر دو برای رهبری مؤثر حیاتی هستند. (بونتورو^۱ و ریسوانتو، ۲۰۲۵)

این دیدگاه با آموزه‌های ائمه (ع) نیز تأیید می‌شود؛ چنانچه امام علی (ع) می‌فرماید: «العلم سلطان» (علم، قدرت و فرمانروایی است) (ابن ابی الحدید، شرح نهج البلاغه، ۱۹۹۰). اهمیت این اصل در آن است که دانش، نه فقط یک مزیت، بلکه پایه‌ای محکم برای توسعه و تعالی در تمامی ابعاد زندگی (شامل سیاست، اقتصاد و فناوری) است. تجهیز به علم، زمینه‌ساز اقتدار فکری و اجرایی شده و پیشرفت موفقیت‌آمیز در سایر حوزه‌ها را تضمین می‌کند، زیرا رهبری در اسلام فراتر از قدرت سازمانی، یک امانت الهی مبتنی بر حکمت و دانش است. (نقبی^۲، ۲۰۲۴)

امام خامنه‌ای (مدظله العالی) بیان دارند: «برای پیشرفت کشور واقعاً احتیاج داریم به اینکه مسئله‌ی علم و مسئله‌ی فتاوری، بشود مسئله‌ی مطرح کشور» (امام خامنه‌ای (مدظله العالی)، ۱۳۹۵/۶/۳)

۲،۱۱ انگیزش

نظریه‌های نوین انگیزش، دیدگاه‌های ارزشمندی درباره عوامل درونی و بیرونی رفتار انسان ارائه می‌دهند. با این حال، اغلب جنبه معنوی را که اسلام آن را اساس انگیزش می‌داند، نادیده می‌گیرند. از دیدگاه اسلامی، انگیزش تنها از نیازهای مادی ناشی نمی‌شود، بلکه از میل به خدمت به خداوند و طلب رضایت او سرچشمه می‌گیرد. (اوتاری^۳ و همکاران، ۲۰۲۵) امام صادق (ع) در مورد تأمین نیازهای مادی می‌فرماید: «کسی که برای روزی عیالش تلاش می‌کند، مانند کسی است که در راه خدا می‌جنگد» (حر عاملی، ۱۰۸۸: ۴۳). این بیان نشان می‌دهد که کسب نیازهای مادی بخشی از انگیزش مورد نظر اسلام است، اما باید در راستای تحقق لذت معنوی قرار گیرد.

مدیریت اسلامی بر پایه‌ی انگیزش الهی استوار است. در این نگرش، انگیزه‌ی مدیر نه صرفاً رسیدن به اهداف مادی، بلکه انجام وظیفه در برابر خداوند و خدمت به بندگان اوست. چنین نگرشی، عامل پایداری و صداقت در تصمیم‌گیری‌ها و هدایت سازمان به سوی رشد اخلاقی و مادی به‌شمار می‌رود. (اوتاری و همکاران، ۲۰۲۵؛ آل شعیب^۴ و همکاران، ۲۰۲۲)

چنانکه امیرالمؤمنین (ع) نیز این مسئله را علت پذیرش خلافت می‌داند (نهج البلاغه، خطبه ۳).

امام خامنه‌ای (مدظله العالی) بیان دارند که: «یکی از ارزنده‌ترین سرمایه‌های هر کشور، انسانهای مؤمن و پرانگیزه و کارآمدند.» (امام خامنه‌ای (مدظله العالی)، ۱۳۸۲/۴/۲۹)

۲،۱۲ شایسته سالاری

روش شایسته‌سالاری روشی است که در آن نامزدها صرفاً بر اساس شایستگی‌شان استخدام، انتخاب، به کار گرفته و ترفیع می‌شوند. این روش شامل تناسب با شغل و شایستگی است و هدف آن حذف

³ Utari

⁴ Alsheeb

¹ Buntoro

² Al-Naqbi

را به مالک اشتر تفویض کرده بود (فاضل لنکرانی، ۱۳۷۹: ۶۱).

۳،۱ نظارت و ارزیابی

نظارت و ارزیابی از اصول کلیدی مدیریت به شمار می‌آیند که به مدیران امکان می‌دهند عملکرد سازمان و کارکنان را بسنجند و اطمینان حاصل کنند که اهداف سازمانی تحقق یافته‌اند. این فرآیند می‌تواند به دو شیوه مستقیم و غیرمستقیم انجام شود و به ویژه بر عملکرد افراد و تصمیم‌گیری‌های مدیریتی متمرکز است پژوهش‌ها نشان می‌دهند که استفاده از مدل‌های ارزیابی مبتنی بر ارزش‌ها و اصول مدیریت اسلامی، شامل ویژگی‌های شخصی، رفتارهای فردی، معیارهای دینی و نتایج عینی، می‌تواند دقت و کارایی فرآیند ارزیابی را افزایش دهد (غلامی، ۱۴۰۲).

۴ پیشینه پژوهش

۱. گندمی (۱۴۰۴) در پژوهشی با عنوان «مولفه‌های تربیتی مکتب شهید حاج قاسم سلیمانی در منظومه بیانات امام خامنه‌ای» با تحلیل بیانات امام خامنه‌ای، ۱۰۴ مضمون پایه‌ای و ۱۶ مضمون سازمان‌دهنده تربیتی شامل ویژگی‌هایی مانند اخلاص، شجاعت، صدق، معنویت و درایت استخراج کرد و ۳ مضمون فراگیر تربیتی اخلاقی، مهارتی و مکتبی را شناسایی نمود.

۲. تاج بخش (۱۴۰۳) در پژوهشی با عنوان «تأملاتی جامعه‌شناختی بر تشییع شهید ابراهیم رئیسی» با تحلیل مضمون تشییع شهید رئیسی، مؤلفه‌های سبک مدیریت و شخصیت او را شناسایی کرد و نشان داد که این واقعه سرمایه اجتماعی و انسجام ملی را تقویت کرده و سبک مدیریت جهادی وی را به‌عنوان الگویی بومی و راهبردی برای پیشرفت و استقلال کشور معرفی می‌کند.

روش‌های غیراخلاقی استخدام و تقویت عملکرد شغلی مؤثر است که به توسعه جامعه خود فرد کمک می‌کند. (دیویانا، ۲۰۲۴) امیرالمؤمنین (ع) در نهج البلاغه ملاک‌های شایستگی را به تفصیل بیان کرده‌اند. ایشان شایستگی را به ویژگی‌هایی مانند ایمان به خدا و پایبندی به اجرای فرمان‌های الهی، مردم‌سالاری و محبت به مردم، داشتن سابقه درخشان، دانایی و توانایی، دوراندیشی و آشنایی با زمان، برهان و تصمیم‌گیری، ساده‌زیستی، و تحمل برخورد و دیگران مرتبط می‌داند (دهکردی و جوکار، ۱۳۸۶: ۳۰۸).

امام خامنه‌ای (مدظله العالی) در این رابطه معتقدند که: «همه‌ی این کارها فقط احتیاج به پول و استعداد ندارد، بلکه احتیاج به مدیریت شایسته دارد.» (امام خامنه‌ای (مدظله العالی)، ۱۳۸۲/۸/۸)

۳ تصمیم‌گیری

تصمیم‌گیری در حکومت اسلامی به شدت تحت تأثیر آموزه‌های امام علی (ع) قرار دارد، که تأمل عقلانی را به عنوان عنصری اصلی بلوغ فکری برجسته می‌کنند. در نامه‌های اداری ایشان، امام علی (ع) تأکید می‌کنند که تصمیماتی که بر پایه حکمت و عدالت بنا شده‌اند، نه تنها رهبری مؤثر را تضمین می‌کنند، بلکه مسیری به سوی نجات معنوی و اجتماعی فراهم می‌آورند. (القرآن، ۲، ۲۰۲۵) در اسلام، تصمیم‌گیری باید بر اساس ضوابط و معیارهای اسلامی انجام شود، به‌گونه‌ای که هدف از هر تصمیمی برقراری حق و عدالت و رضایت عمومی مردم باشد (فاضل لنکرانی، ۱۳۷۹: ۱۱۰). اهمیت تصمیم‌گیری به این دلیل است که خود راهی برای سازماندهی مؤثر نیروهاست. در فرآیند سازماندهی، علاوه بر استفاده صحیح از منابع و نیروها بر اساس تخصص و توانایی‌های افراد، باید حیطه نفوذ و مسئولیت‌های آنان نیز به وضوح تعیین شود. برای مثال، امام علی (ع) در مقایسه با اشعث بن قیس، اختیارات بیشتری مانند امور مالی، نظامی و قضایی

² Al Qur'an

¹ Divina

۷. باقری دولت آبادی(۱۴۰۰) در پژوهشی با عنوان « انقلاب اسلامی و مکتب سازی: نمونه موردی مکتب شهید حاج قاسم سلیمانی » تبیین نموده که خصوصیات مکتب شهید سلیمانی بدین صورت معرفی می شود: شهادت طلبی، شجاعت و شهادت، اخلاص و دینداری، آینده نگر، تکلیف گرایی، اخلاق مدار، خدمت رسانی به محرومان، دشمن شناسی و تمرکز بر هدف.

پژوهش حاضر با تاکید بر سیره مدیریتی شهید رئیسی به بررسی الگوی مدیریت اجرایی در سیره شهید رئیسی از منظر امام خامنه ای(مدظله العالی) به روش تحلیل مضمون پرداخته است. تمایز این مقاله با مقالات دیگر در این است که گستره بیانات امام خامنه ای(مدظله العالی) در مقالات دیگر بخاطر اینکه مدتی کم بعد از شهادت شهید رئیسی به رشته تحریر در آمده است، کم بوده است لکن پژوهش حاضر از سه جهت تمایز و برتری بر مقالات دیگر دارد:

۱. از ۲۶ منبع (بیانات و احکام امام خامنه ای) پیرامون شهید رئیسی استفاده شده است که در نوع خود اتفاق نیفتاده است.

۲. مضامین فراگیر را از خود بیانات امام خامنه ای استفاده شده است لکن با تحقیق دریافتیم که با روایت پیامبر(ص) و مبانی فلسفی ملاصدرا و مبانی عرفانی امام خمینی (ره) تطبیق داده شده است که در ادامه به آن می پردازیم.(بعد از مدل مفهومی، توضیح آن ذکر شده است)

۵ روش شناسی پژوهش

این پژوهش از نوع کیفی و با هدف اکتشافی است. پژوهش های اکتشافی به طور عمده به منظور کشف و درک پدیده ها و موضوعات ناشناخته یا کمتر شناخته شده انجام می شوند. در این پژوهش، هدف اصلی شناخت و تحلیل سیره مدیریتی شهید رئیسی بر اساس منظومه بیانات امام خامنه ای (مدظله العالی) است.

۳. فخرایی و کیومرث احمدی و علی اکبر احمدی(۱۴۰۰) در پژوهشی با عنوان « الگویی جهت تبیین و بسط مفهومی مدیریت تراز انقلاب از دیدگاه مقام معظم رهبری(مدظله العالی) » در نهایت با ۱۹ مقوله و ۱۴۱ مفهوم به شرایط علی، زمینه ای، شرایط مداخله گر، راهبردها و پیامدهای نهایی نتیجه گرفته اند.

۴. باقر زاده (۱۳۹۹) در تحقیقی با عنوان « شاخصه های رئیس جمهور » شاخصه های رئیس جمهور تراز انقلاب را یازده مورد می داند که عبارتند از: آشنایی کامل با مبانی و اصول فکری دولت و نظام اسلامی، اعتماد به نفس ملی، فساد ستیزی، توانمندی لازم، عدالت گرایی، اعتقاد و وفاداری عمیق به یگانگی دین و سیاست، وفاداری به روحانیت و فقاقت، ولایت پذیری، پای بند به اقتصاد مقاومتی، جوان گرایی و شجاعت.

۵. قاسمی و عسکری(۱۴۰۰) در پژوهشی با عنوان « مؤلفه های مکتب شهید سلیمانی و تحقق تمدن نوین اسلامی» معتقد شدند که با پرداختن به جنبه شخصی و اجتماعی آن شهید، مولفه های اصلی مکتب شهید سلیمانی، اخلاص، وحدت گرایی و حفظ منافع ملی، می باشد.

۶. سیاهپوش (۱۴۰۰) در پژوهشی با عنوان « ویژگی های انسان تراز در مکتب شهید سلیمانی و نقش آن در انتظار» بر این نظر است که در چهارچوب جهان بینی اسلامی می توان شخصیت تراز را برای جامعه مهدوی شناخت که بر اساس تفسیر امامین انقلاب، انسان تراز در مکتب شهید سلیمانی برخوردار از: آرمان گرایی، معنویت و اخلاص، مجاهدت درونی، تدبیر و درایت، شجاعت، جمع تدبیر و شجاعت، ساده زیستی و بی پیرایگی، تلاش بی وقفه، دوری از جناح گرایی و تکیه بر انقلابی گری و صبر و استقامت می باشد.

و اصلی متن کشف شوند. این مضامین نشان‌دهنده الگوهای کلی و مفاهیم انتزاعی در بیانات امام خامنه‌ای (مدظله العالی) هستند.

ارائه شبکه مضمونی: در نهایت، ارتباط و نسبت مضامین با یکدیگر و با الگوی مدیر تراز انقلاب بررسی و شبکه تربیتی مضمونی مطلوب ارائه گردید.

برای اطمینان از پایایی و روایی تحقیق، روش‌های سنجش معتبر در پژوهش‌های کیفی به کار گرفته شد. در این راستا، چندین مرحله از جمله بازگذاری و تحلیل مضامین با استفاده از نرم‌افزار مکس کیودی‌ای انجام گردید. به‌طور خاص، برای ارزیابی پایایی، کدگذاری داده‌ها توسط چندین کدگذار مستقل صورت گرفت و توافق میان آن‌ها بررسی شد تا اطمینان حاصل شود که کدها به‌طور دقیق و یکپارچه از متن استخراج شده‌اند. همچنین، برای بررسی روایی، تحلیل مضامین با استفاده از روش‌های معتبر بازبینی شد و نتایج آن با بیانات و احکام امام خامنه‌ای (مدظله العالی) و سیره مدیریتی شهید رئیسی مقایسه گردید. این اقدامات موجب افزایش دقت و قابلیت اعتماد نتایج پژوهش گردید. برای توضیح بیشتر باید بیان شود که:

برای ارزیابی پایایی: از فرمول ضریب توافق Cohen's Kappa

$$K = \frac{PAo - PAE}{1 - PAE} = \frac{0.9 - 0.5}{1 - 0.5} = \frac{0.4}{0.5} = 0.8$$

استفاده شد که میزان توافق بین کدگذاران مستقل را مورد بررسی قرار داد. نتیجه این آزمون پایایی (۰/۸) را نشان می‌دهد که توافق بالایی بین کدگذاران وجود دارد.

برای ارزیابی روایی: از روش‌های روایی محتوایی (Content Validity Index - CVI) و مقایسه با منابع معتبر استفاده شد که با توجه به اصول مدیریت اجرایی، تطبیق نتایج با سیره مدیریتی شهید رئیسی و بیانات امام خامنه‌ای بررسی شد.

قلمرو پژوهش شامل مجموعه بیانات و احکام صادره از سوی امام خامنه‌ای (مدظله العالی) در باب سیره مدیریتی شهید رئیسی می‌باشد. این بیانات به عنوان منابع اصلی پژوهش مورد بررسی و تحلیل قرار گرفته‌اند.

داده‌های پژوهش به شیوه مطالعه اسنادی و فیش‌برداری جمع‌آوری شده‌اند. مطالعه اسنادی شامل بررسی و تحلیل متون و اسناد موجود در رابطه با موضوع پژوهش است و فیش‌برداری به معنای یادداشت‌برداری و ثبت مطالب مهم و مرتبط با موضوع پژوهش می‌باشد.

برای تحلیل داده‌ها از روش "تحلیل مضمون (تماتیک)" استفاده شده است. تحلیل مضمون روشی سیستماتیک برای شناخت، تحلیل و گزارش الگوهای موجود در داده‌های کیفی است. این روش به محقق امکان می‌دهد تا داده‌های پراکنده و متنوع را به داده‌های غنی و تفصیلی تبدیل کرده و الگوها و مضامین کلیدی را شناسایی نماید. (براون و کلارک، ۲۰۲۱: ۵۴)

برای انجام تحلیل مضمون از نرم‌افزار مکس کیودا (MAXQDA) استفاده شده است. این نرم‌افزار ابزاری قدرتمند برای تحلیل داده‌های کیفی است که امکان کدگذاری، دسته‌بندی و تجزیه و تحلیل دقیق داده‌ها را فراهم می‌کند.

مراحل تحلیل مضمون بدین صورت بوده است: استخراج مضامین پایه: ابتدا مضامین بنیادی و آشکار موجود در بیانات و احکام صادره از سوی امام خامنه‌ای که مرتبط با شهید رئیسی بوده است، شناسایی و استخراج شدند.

شناسایی مضامین سازمان‌یافته: در مرحله بعد، مهم‌ترین محورهای مضامین پایه شناسایی و دسته‌بندی شدند. این مضامین به عنوان مضامین سازمان‌یافته در نظر گرفته شدند.

کشف مضامین فراگیر: سپس به تحلیل و بررسی مضامین سازمان‌یافته پرداخته شد تا مضامین فراگیر

۵٫۱ سوالات تحقیق

سوال اصلی: الگوی مدیریت اجرایی در سیره شهید رئیسی از منظر امام خامنه‌ای (مدظله العالی) به روش تحلیل مضمون چیست؟

سوال فرعی :

۱. ابعاد الگوی مدیریت اجرایی در سیره شهید رئیسی از منظر امام خامنه‌ای (مدظله العالی) به روش تحلیل مضمون چیست؟

۲. مولفه های الگوی مدیریت اجرایی در سیره شهید رئیسی از منظر امام خامنه‌ای (مدظله العالی) به روش تحلیل مضمون چیست؟

جدول ۱: مراحل تنظیم شبکه مضمونی

بررسی اسناد و مدارک	تجزیه تحلیل و کشف متن	کدگذاری توصیفی و یافتن مضامین پایه	کدگذاری تفسیری و مضامین سازمان دهنده	یافتن مضمون فراگیر	ترسیم شبکه مضامین
---------------------	-----------------------	------------------------------------	--------------------------------------	--------------------	-------------------

شده معظم له پیرامون شهید رئیسی از سال ۱۳۹۴ تا اولین دیدار با هیئت دولت چهاردهم (۱۴۰۳/۶/۶) انتخاب شده و در قالب کدهای پایه، ساماندهی شده است. هر کدام از این کدها بدین صورت است که متضمن و یادآور متن اصلی می باشند که این مضامین را مضامین پایه گویند.

برای CVI، ۴ نفر از متخصصان به تحلیل مضامین پژوهش امتیاز داده‌اند. هر مضمون با مقیاس ۴ درجه‌ای (از ۱ به معنای "نامناسب" تا ۴ به معنای "کاملاً مناسب") ارزیابی شده است. برای یک مضمون خاص، ۳ نفر از ۴ متخصص امتیاز ۴ داده‌اند (کاملاً مناسب).

$$CVI = \frac{\text{تعداد متخصصانی که امتیاز 4 داده اند}}{\text{کل متخصصان}} = \frac{3}{4} = 0.75$$

بنابراین، CVI = 0.75، که نشان می‌دهد مضمون مورد نظر از نظر متخصصان روایی بالایی دارد.

۶ یافته های پژوهش

۶٫۱ مرحله اول

در مرحله اول از روش کیفی تحلیل مضمون نیاز است از متن مورد نظر، مضامین پایه استخراج شود. در این نوشتار متن بیانات و احکام مسئولیت اعطا

جدول ۲: بیانات و احکام بررسی شده‌ی امام خامنه‌ای (مدظله العالی)

ردیف	بیانات	تاریخ
۱	انتصاب شهید رئیسی به تولیت آستان امام رضا(ع)	۱۳۹۴/۱۲/۱۷
۲	حکم انتصاب شهید رئیسی به ریاست قوه قضائیه	۱۳۹۷/۱۲/۱۶
۳	انتصاب آقای مروی به تولیت آستان امام رضا(ع)	۱۳۹۸/۱/۱۵
۴	ارتباط تصویری با همایش سراسری قوه قضائیه	۱۳۹۹/۴/۷
۵	دیدار رئیس و مسئولان قوه قضائیه	۱۴۰۰/۴/۷
۶	حکم انتصاب محسنی اژه ای به عنوان ریاست قوه قضائیه	۱۴۰۰/۴/۱۰
۷	حکم تنفیذ ریاست جمهوری شهید رئیسی	۱۴۰۰/۵/۱۲
۸	مراسم تنفیذ ریاست جمهوری شهید رئیسی	۱۴۰۰/۵/۱۲
۹	دیدار رئیس جمهور و هیئت دولت	۱۴۰۰/۶/۶
۱۰	دیدار رئیس جمهور و اعضای هیئت دولت	۱۴۰۱/۶/۸
۱۱	دیدار با سلطان عمان	۱۴۰۲/۳/۸
۱۲	دیدار رئیس جمهور کوبا	۱۴۰۲/۹/۱۳
۱۳	دیدار با خانواده های سپاهیان	۱۴۰۳/۲/۳۰
۱۴	پیام تسلیت شهادت رئیس جمهور و همراهان	۱۴۰۳/۲/۳۱
۱۵	پیام به آغاز ششمین دوره مجلس خبرگان رهبری	۱۴۰۳/۳/۱
۱۶	دیدار با نخست وزیر عراق	۱۴۰۳/۳/۲
۱۷	دیدار با نخست وزیر ارمنستان	۱۴۰۳/۳/۲
۱۸	دیدار با امیر قطر	۱۴۰۳/۳/۲
۱۹	دیدار با رئیس مجلس لبنان	۱۴۰۳/۳/۲
۲۰	دیدار با رئیس جمهور تونس	۱۴۰۳/۳/۲
۲۱	دیدار با خانواده های سانحه سقوط بالگرد رئیس جمهور	۱۴۰۳/۳/۵
۲۲	پیام به مناسبت آغاز به کار دوازدهمین دوره مجلس شورای اسلامی	۱۴۰۳/۳/۶
۲۳	دیدار سالروز رحلت امام خمینی(ره) در حرم ایشان	۱۴۰۳/۳/۱۴
۲۴	آخرین دیدار اعضای هیئت دولت سیزدهم	۱۴۰۳/۴/۱۷
۲۵	مراسم تنفیذ حکم چهاردهمین دوره ریاست جمهوری اسلامی ایران	۱۴۰۳/۵/۷
۲۶	نخستین دیدار هیئت دولت چهاردهم	۱۴۰۳/۶/۶

۶،۲ مرحله دوم

در این گام، مضامین پایه که بار معنایی مشابهی دارند و یک مفهوم را به ذهن انتقال می دهند را تحت یک مفهوم کلی تر قرار می دهیم.

توضیح آنکه یک عناوین کلی تر که می توانند گویای چند یا چندین مضمون پایه باشند را به عنوان مضامین سازمان دهنده می آوریم.
یعنی ۱۲۱ مضمون پایه را در قالب ۱۳ مضمون سازمان یافته نشان می دهد.

۶،۳ مرحله سوم

در این قدم از تحلیل مضمون، مضامین سازمان یافته را دوباره ساماندهی می‌کنیم و در قالب چند مضمون فراگیر و اصلی‌تر و مرکزی‌تر بیان می‌کنیم. به عبارت دیگر با بررسی و تحلیل مضامین مرتبط با الگوی مدیریت شهید آیت‌الله رئیسی در بیانات و احکام صادره از امام خامنه‌ای (مدظله العالی) سه مضمون فراگیر بدست می‌آید:

۱. بعد قلبی

۲. بعد فکری

۳. بعد عملی

نکته ای که حائز اهمیت است این می‌باشد که این سه بعد، مورد تصریح معظم له در تاریخ

۱۴۰۳/۴/۱۷ در آخرین دیدار هیئت دولت سیزدهم قرار گرفت. بنابراین آنرا محور پژوهش قرار داده شد.

مرحوم ملاصدرا و حضرت امام خمینی (ره) معتقد هستند که بهشت و جهنم سه مرتبه دارد: بهشت و جهنم اعمال، بهشت و جهنم صفات و ملکات، بهشت و جهنم عقاید. (صدرالدین شیرازی، ۱۳۶۸: ۲۲۸ و ۲۱؛ امام خمینی، ۱۴۱۵: ۵۵)

توضیح آنکه بهشت و جهنم اعمال مربوط به بعد عملی است و بهشت و جهنم صفات (ملکات فضائل و رذائل) مربوط به بعد قلبی است و بهشت و جهنم عقائد مربوط به بعد فکری است. این سه، مطابق با همان سه بعدی است که امام خامنه‌ای (مدظله العالی) در دیدار با هیئت دولت سیزدهم در باب تبیین الگوی مدیریت اجرایی در سیره شهید رئیسی بیان نمودند.

مضمون	مضماین پایه	متن بیانات و احکام	تاریخ
مضمون ین فرآگیر	مشارکت دادن در بیان دیدگاه ها	«به مردم، به جوانها برای اظهار نظر میدان میداد»	۱۴۰۳/۳/۱۴ - دیدار سالروز رحلت امام
		«وقتی شما جوانها را آوردید داخل تشکیلات خودتان، اینها تجربه پیدا میکنند و برای فردا یک نسل برجسته‌ی مدیر پُرانگیزه‌ای شما تولید کرده‌اید که به نظر من این خیلی چیز بارزنی است...مرحوم شهید رئیسی در این زمینه توفیقات خوبی داشتند»	نخستین دیدار هیئت دولت چهاردهم-۱۴۰۳/۶/۶
	خردمند	«از تبار سیادت و علم، و مزین به پرهیزگاری و خردمندی» «با اندوه و تاسف فراوان خبر تلخ درگذشت شهادت گونه‌ی عالم مجاه»	۱۴۰۰/۵/۱۲ حکم تنفیذ ریاست جمهوری شهید رئیسی
		«از طرفی در کنار فقاقت از تحصیلات حقوقی و دانش و تجربه در این عرصه مهم برخوردارید»	حکم انتصاب شهید رئیسی به ریاست قوه قضائیه ۱۳۹۷/۱۲/۱۶
عالم	حقوقدان	«از طرفی در کنار فقاقت از تحصیلات حقوقی و دانش و تجربه در این عرصه مهم برخوردارید»	حکم انتصاب شهید رئیسی به ریاست قوه قضائیه ۱۳۹۷/۱۲/۱۶
	فرزانه	«رأی به عالم فرزانه و خستگی ناپذیر ...»	۱۴۰۰/۵/۱۲ حکم تنفیذ ریاست جمهوری شهید رئیسی
	عالم	«از تبار سیادت و علم، و مزین به پرهیزگاری و خردمندی» «با اندوه و تاسف فراوان خبر تلخ درگذشت شهادت گونه‌ی عالم مجاه»	۱۴۰۰/۵/۱۲ حکم تنفیذ ریاست جمهوری شهید رئیسی
	پرهیز از سوء استفاده	برای خودش چیزی از این امکان سیاسی و اجتماعی نمیخواست، برداشت نمیکرد؛	بیانات در مراسم بزرگداشت شهید رئیسی و شهدای پرواز اردیبهشت . ۱۴۰۴/۲/۳۰
مومن	صدافت قولی و فعلی	«ما قبلاً هم شخصیت‌های خدمتگزار داشته‌ایم، اما نه در این حد، نه با این حجم، نه با این کیفیت، نه با این صداقت، نه با این پُراوری و شب و روز نشناختن»	بیانات در سالگرد رحلت امام خمینی(ره) ۱۴۰۳/۳/۱۴
	معنویت	«ایشان اهل ذکر و توسل و دعا بود، اهل گریه بود و دلش روشن بود»	دیدار اعضای هیئت دولت سیزدهم-۱۴۰۳/۴/۱۷
	صبور	«جداً متواضع بود، جدّاً بردبار بود. آدم صبوری بود.»	دیدار اعضای هیئت دولت سیزدهم-۱۴۰۳/۴/۱۷
	متواضع	«جدّاً متواضع بود، جدّاً بردبار بود. آدم صبوری بود.»	دیدار اعضای هیئت دولت سیزدهم-۱۴۰۳/۴/۱۷
	مومن	«رئیس جمهور عزیز و پرکار و همراهان ایشان افراد شایسته و مومنی بودند.»	بیانات در سالگرد رحلت امام خمینی(ره) ۱۴۰۳/۳/۱۴
	امین	«سلامت و امانت و کارآمدی خود را در مقاطع گوناگون خدمت نشان داده‌اید.»	حکم انتصاب شهید رئیسی به ریاست قوه قضائیه ۱۳۹۷/۱۲/۱۶
	سلامت نفس	«سلامت و امانت و کارآمدی خود را در مقاطع گوناگون خدمت نشان داده‌اید.»	حکم انتصاب شهید رئیسی به ریاست قوه قضائیه ۱۳۹۷/۱۲/۱۶
	پرهیزگار	«از تبار سیادت و علم، و مزین به پرهیزگاری و خردمندی»	حکم تنفیذ ریاست جمهوری شهید رئیسی ۱۴۰۰/۵/۱۲
	فروتنی در قدرت	لا يُریدونَ عُلُوًّا فی الارضِ وَ لا فساداً که مصداق کاملش شهید رئیسی بود	بیانات در مراسم بزرگداشت شهید رئیسی و شهدای پرواز اردیبهشت . ۱۴۰۴/۲/۳۰
	مخلص	خشوع	شهید رئیسی دل خاشع و ذاکر داشت
اهل دعا		«ایشان اهل ذکر و توسل و دعا بود، اهل گریه بود و دلش روشن بود»	بیانات در مراسم بزرگداشت شهید رئیسی و شهدای پرواز اردیبهشت . ۱۴۰۴/۲/۳۰
انس با خدا		دل او با خدا مأنوس بود	بیانات در مراسم بزرگداشت شهید رئیسی و شهدای پرواز اردیبهشت . ۱۴۰۴/۲/۳۰
مسئولیت پذیری تکلیفی		یشان رئیس قوه‌ی قضائیه شد، فقط برای تکلیف شرعی؛ این را بنده از نزدیک کاملاً میدانم. در رقابتهای ریاست جمهوری وارد شد، فقط برای تکلیف شرعی	مراسم تنفیذ حکم چهاردهمین دوره ریاست جمهوری اسلامی ایران-۱۴۰۴/۵/۷
بی اعتباری	«واقعاً دنبال آفرین و احسن برای این‌همه کاری که میکرد نبود؛ این را ما از نزدیک دیدیم، حس کردیم.»	پیام تسلیت شهادت رئیس جمهور و همراهان (۱۴۰۳/۲/۳۱)	پیام تسلیت شهادت رئیس جمهور و همراهان (۱۴۰۳/۲/۳۱)
	«همه‌ی مدت مسئولیت این انسان بزرگوار و فداکار چه در دوران کوتاه ریاست جمهوری و چه پیش از آن، یکسره به تلاش بی‌وقفه در خدمت به مردم و به کشور و به اسلام سپری شد»	پیام تسلیت شهادت رئیس جمهور و همراهان (۱۴۰۳/۲/۳۱)	پیام تسلیت شهادت رئیس جمهور و همراهان (۱۴۰۳/۲/۳۱)

پیام تسلیت شهادت رئیس جمهور و همراهان (۱۴۰۳/۲/۳۱)	«در این حادثه‌ی تلخ، ملت ایران، خدمتگزار صمیمی و مخلص و بارز نشی راز دست داد.»	مخلص		
دیدار با رئیس جمهور تونس	سنگین بودن حادثه از دست دادن شهدا	سنگینی داغ شهدا		
دیدار با امیر قطر (۲ خرداد ۱۴۰۳)	سخت بودن از دست دادن شهید رئیسی	فقدان جانکاه		
پیام تسلیت شهادت رئیس جمهور و همراهان (۱۴۰۳/۲/۳۱)	«همه‌ی مدت مسئولیت این انسان بزرگوار و فداکار چه در دوران کوتاه ریاست جمهوری و چه پیش از آن، یکسره به تلاش بی‌وقفه در خدمت به مردم و به کشور و به اسلام سپری شد.»	بزرگوار		
۱۴۰۵/۵/۱۲ حکم تشفی ریاست جمهوری شهید رئیسی	انتخاب شخصیتی مردمی و عالیقدر	عالیقدر		
بیانات در مراسم بزرگداشت شهید رئیسی و شهدای پرواز اردیبهشت . ۱۴۰۴/۲/۳۰	از مردم گله‌مند نبود، به مردم بدبین نبود، از توقعات مردم شکایت نمی‌کرد.	گله نداشتن از مردم		
بیانات در مراسم بزرگداشت شهید رئیسی و شهدای پرواز اردیبهشت . ۱۴۰۴/۲/۳۰	زبان او این جور بود: زبان صادق، سالم، خودمانی، صریح؛ این خیلی ارزش دارد	مودب		بزرگ و بزرگوار
بیانات در سالگرد رحلت امام خمینی(ره) (۱۴۰۳/۳/۱۴)	«به کسانی که حتی به او اهانت کرده بودند، پاسخ تند، پاسخ زشت، پاسخ عصبی نمی‌داد.»	سعه صدر		
بیانات در سالگرد رحلت امام خمینی(ره) (۱۴۰۳/۳/۱۴)	«به جوانها اعتماد می‌کرد، جوانها را تکریم می‌کرد.»	تکریم جوانان		
دیدار اعضای هیئت دولت سیزدهم-۱۴۰۳/۴/۱۷	«برای مردم احترام قائل بود.»	احترام ورزی		
بیانات در سالگرد رحلت امام خمینی(ره) (۱۴۰۳/۳/۱۴)	«رئیس جمهور عزیز و پرکار»	عزتمند		
بیانات در سالگرد رحلت امام خمینی(ره) (۱۴۰۳/۳/۱۴)	«برای مردم، کرامت قائل بود، عزت قائل بود، حرمت مردم را نگه میداشت.»	رفتار کریمانه		
دیدار با نخست وزیر عراق (۲ خرداد ۱۴۰۳)	«آقای رئیس جمهور برادر بسیار خوب و مسئولی کارآمد و با کفایت و صمیمی و جدی بود.»	برادر نیکو		
دیدار با نخست وزیر عراق (۲ خرداد ۱۴۰۳)	«ما شخصیت برجسته‌ای را از دست دادیم.»	ممتاز		جامعیت
دیدار با امیر قطر (۲ خرداد ۱۴۰۳)	«از دست دادن شخصیت جامع الاطراف همچون آقای رئیسی سخت است.»	جامع الاطراف		
پیام به مناسبت آغاز به کار دوازدهمین دوره مجلس شورای اسلامی(۶ خرداد ۱۴۰۳)	«خدای شاکر علیم، در دنیا و آخرت به آن پاداش خواهد داد.»	پاداش خدمت		
۱۴۰۳/۳/۱۴ - دیدار سالروز رحلت امام	«سبک مدیریت او در بین همکاران خودش یک سبک ویژه‌ای بود، با صمیمیت همراه بود؛ با همکارانش... با صفا و صمیمیت رفتار میکرد.»	مدیریت متواضعانه		
بیانات در مراسم بزرگداشت شهید رئیسی و شهدای پرواز اردیبهشت . ۱۴۰۴/۲/۳۰	مردم آن شهرها از نزدیک دیدند این خدمات را و حس کردند.	خدمت ملموس		
بیانات در مراسم بزرگداشت شهید رئیسی و شهدای پرواز اردیبهشت . ۱۴۰۴/۲/۳۰	یک جور خدمت هم خدمت به آبروی ملی، عزت ملی و اعتبار ملت ایران است؛	خدمت ملی		
پیام تسلیت شهادت رئیس جمهور و همراهان (۱۴۰۳/۲/۳۱)	«از این رو آرزوگیمایش از ناسپاسی وطن برخی بدخواهان، مانع تلاش شبانه روزیش برای پیشرفت و اصلاح امور نمی‌شد.» «این تلاش شبانه‌روزی و پرتلاش به فضل الهی به آثار و نتایج خوبی نیز منجر شده است.»	مرد خدمت		بعملی
دیدار اعضای هیئت دولت سیزدهم-۱۴۰۳/۴/۱۷	«محور برنامه‌ریزی‌ها و اقدامها و کارها و شاخصهایی که مورد نظر ایشان بود، حل مشکلات مردم بود.»	محوریت مشکلات مردم		
پیام تسلیت شهادت رئیس جمهور و همراهان (۱۴۰۳/۲/۳۱)	«این حادثه‌ی ناگوار در اثنای یک تلاش خدمت‌رسانی اتفاق افتاد.»	شهادت خدمت محور		
پیام تسلیت شهادت رئیس جمهور و همراهان (۱۴۰۳/۲/۳۱)	«از این رو آرزوگیمایش از ناسپاسی وطن برخی بدخواهان، مانع تلاش شبانه روزیش برای پیشرفت و اصلاح امور نمی‌شد.» «این تلاش شبانه‌روزی و پرتلاش به فضل الهی به آثار و نتایج خوبی نیز منجر شده است.»	خدمت شبانه روزی		
پیام تسلیت شهادت رئیس جمهور و همراهان (۱۴۰۳/۲/۳۱)	«همه‌ی مدت مسئولیت این انسان بزرگوار و فداکار چه در دوران کوتاه ریاست جمهوری و چه پیش از آن، یکسره به تلاش بی‌وقفه در خدمت به مردم و به کشور و به اسلام سپری شد.» «در راه خدمت به مردم کشته شدند.»	خادم ملت		
بیانات در سالگرد رحلت امام خمینی(ره) (۱۴۰۳/۳/۱۴)	«در خدمتگزاری به کشور، یک نصاب تازه‌ای را به وجود آورد.»	نصاب جدید در خدمت		خستگی ناپذیر

بیانات در سالگرد رحلت امام خمینی(ره) ۱۴۰۳/۳/۱۴	«درباره رئیس‌جمهور عزیز ما، مرد کار و خدمت و صفا و صداقت بود.»	مرد عمل	
پیام تسلیت شهادت رئیس جمهور و همراهان (۱۴۰۳/۲/۳۱)	« رئیس جمهور مردمی و با کفایت و پرتلاش»	کوشا	
دیدار رئیس جمهور کویا۳/۹/۱۴۰۲	«دولت جناب آقای رئیسی، دولت «کار و فعالیت» است»	دولت کار و فعالیت	
۱۴۰۰/۵/۱۲ حکم تنفیذ ریاست جمهوری شهید رئیسی	«رأی به عالم فرزانه و خستگی‌ناپذیر و کارآزموده و مردمی، جناب حجة‌الاسلام آقای سیدابراهیم رئیسی»	خستگی ناپذیر	
پیام به مناسبت آغاز به کار دوازدهمین دوره مجلس شورای اسلامی(۶ خرداد ۱۴۰۳)	جذب دل‌های مردم و سپاس بی‌دریغ آنان یکی از پادشاهای الهی در دنیا است	قدردانی عمومی	
بیانات در مراسم بزرگداشت شهید رئیسی و شهدای پرواز اردیبهشت . ۱۴۰۴/۲/۳۰	جایگاه سیاسی و اجتماعی او خیلی بالا بود	اعتبار سیاسی اجتماعی	
بیانات در مراسم بزرگداشت شهید رئیسی و شهدای پرواز اردیبهشت . ۱۴۰۴/۲/۳۰	مردم نسبت به او چه اظهار ارادتی میکردند، چه علاقه‌ای نشان میدادند	محبوبیت	
بیانات در مراسم بزرگداشت شهید رئیسی و شهدای پرواز اردیبهشت . ۱۴۰۴/۲/۳۰	از طرفی دل او لبریز از مهربانی به مردم بود	مهربانی صادقانه	
دیدار اعضای هیئت دولت سیزدهم-۱۴۰۳/۴/۱۷	«حرفهای آنها را می‌شنید»	گوش سپاری به مردم	مردمی
دیدار اعضای هیئت دولت سیزدهم-۱۴۰۳/۴/۱۷	«در بین مردم حضور پیدا میکرد، لمس میکرد حقایق را با حضور در میان مردم»	حضور بین مردم	
پیام تسلیت شهادت رئیس جمهور و همراهان (۱۴۰۳/۲/۳۱)	«رضایت مردم که حاکی از رضایت الهی است بر همه چیز ترجیح داشت»	اولویت رضایت مردم	
پیام تسلیت شهادت رئیس جمهور و همراهان (۱۴۰۳/۲/۳۱)	«دراین حادثه‌ی تلخ، ملت ایران، خدمتگزار صمیمی و مخلص و بارز نشی راز دست داد.»	صمیمیت	
۱۴۰۰/۵/۱۲ حکم تنفیذ ریاست جمهوری شهید رئیسی	«رأی به عالم فرزانه و خستگی‌ناپذیر و کارآزموده و مردمی، جناب حجة‌الاسلام آقای سیدابراهیم رئیسی»	مردمی	
حکم انتصاب شهید رئیسی به ریاست قوه قضائیه ۱۳۹۷/۱۲/۱۶	دارای سوابق طولانی در سطوح مختلف قوه قضائیه	تجربه قضایی	
7/4/1399 ارتباط تصویری با همایش سراسری قوه قضائیه	قوه قضائیه و این مبارزه با فساد [این است که] یکی از کارهای خوب قوه قضائیه حمایت از تولید و جلوگیری از تعطیلی این واحدها است. اینکه حالا جناب آقای رئیسی در گزارششان گفتند «هزار واحد تولیدی»، این خیلی مسئله‌ی مهمی است، این خیلی کار مهمی است...	حمایت طولانی مدت از تولید	
7/4/1399 ارتباط تصویری با همایش سراسری قوه قضائیه	اخیراً جناب آقای رئیسی ابلاغ کردند که بانک‌هایی که حالا مثلاً بعضی از بنگاه‌های تولیدی را مصادره کرده‌اند یا به عنوان گرو نگه داشته‌اند، حق ندارند اینها را تعطیل کنند؛ بسیار درست است این حرف؛ این کار کاملاً درست است...	مقابله با نارسائی های بانکی	
بیانات در مراسم بزرگداشت شهید رئیسی و شهدای پرواز اردیبهشت . ۱۴۰۴/۲/۳۰	دائم کار، دائم کار؛ کار با کیفیت، کار خدمت‌رسانی.	کیفیت محوری	کارآمد
بیانات در مراسم بزرگداشت شهید رئیسی و شهدای پرواز اردیبهشت . ۱۴۰۴/۲/۳۰	ینکه طبق قضاوت مراکز بین‌المللی مالی، رشد اقتصادی ایران از نزدیک به صفر برسد به پنج درصد، این یک افتخار ملی است	توسعه اقتصادی	
بیانات در سالگرد رحلت امام خمینی(ره) ۱۴۰۳/۳/۱۴	«رئیس جمهور عزیز و پرکار و همراهان ایشان افراد شایسته و مومنی بودند.»	شایسته	

بیانات در سالگرد رحلت امام خمینی(ره) ۱۴۰۳/۳/۱۴	«درباره رئیس‌جمهور عزیز ما، مرد کار و خدمت و صفا و صداقت بود.»	با صفا
نخستین دیدار هیئت دولت چهاردهم-۱۴۰۳/۶/۶	«شما هر قانونی [تصویب میکنید]، هر تصمیمی میخواهید بگیرید - تصمیم مهم، قانون مهم - یک پیوست عدالت برایش تهیه کنید. مرحوم آقای رئیسی یک مقداری هم در این قضیه پیش رفت»	عدالت ورزی در تصمیمات
نخستین دیدار هیئت دولت چهاردهم-۱۴۰۳/۶/۶	«امیرکبیر سه سال در کشور حکومت کرد، کارهای بزرگی را بنیان‌گذاری کرد. خود آقای رئیسی عزیز ما سه سال حکومت کرد و ریاست کرد، کارهای خوبی ایشان انجام داد و بعضی کارها را پایه‌گذاری کرد»	شباهت مدیریتی به امیرکبیر
دیدار اعضای هیئت دولت سیزدهم-۱۴۰۳/۴/۱۷	«یک نقطه‌ی دیگر ایشان اهتمام به طرح‌های بزرگ بود. به طرح‌های سنگین اهتمام داشت»	اهتمام به طرح‌های کلان
بیانات در دیدار رئیس و مسئولان قوه قضائیه ۱۴۰۰/۴/۷	«ایشان در این دو سال و چند ماهی که مسئولیت قوه‌ی قضائیه را داشتند، حقاً زحمت کشیدند، تلاش کردند، کارهای خوبی انجام گرفت در این قوه.» «خود آقای رئیسی عزیز ما سه سال حکومت کرد و ریاست کرد، کارهای خوبی ایشان انجام داد و بعضی کارها را پایه‌گذاری کرد که ان‌شاءالله ثمره‌اش را بعدها کشور خواهد دید.»	بازدهی بالا
حکم انتصاب محسنی اژه ای به عنوان ریاست قوه قضائیه ۱۴۰۰/۴/۱۰	«کارنامه‌ی افتخارآمیزی که در پایه‌گذاری اقدامات ماندگار از خود به جای گذاشته‌اند»	کارنامه برجسته قوه قضائیه
در دیدار رئیس و مسئولان قوه قضائیه ۱۴۰۰/۴/۷	«این تلاش شبانه‌روزی و پرتلاش به فضل الهی به آثار و نتایج خوبی نیز منجر شده است.»	پرانگیزه
دیدار با نخست وزیر عراق (۲) خرداد ۱۴۰۳	«آقای رئیس‌جمهور برادر بسیار خوب و مسئولی کارآمد و با کفایت و صمیمی و جدی بود.» «خدمت پر تلاش و پر ثمر»	پرثمر
دیدار با نخست وزیر عراق (۲) خرداد ۱۴۰۳	«آقای رئیس‌جمهور برادر بسیار خوب و مسئولی کارآمد و با کفایت و صمیمی و جدی بود.» «خدمت پر تلاش و پر ثمر»	کارآمد
حکم انتصاب شهید رئیسی به ریاست قوه قضائیه ۱۳۹۷/۱۲/۱۶	«از طرفی در کنار فقاقت از تحصیلات حقوقی و دانش و تجربه در این عرصه مهم برخوردارید»	باتجربه
۱۴۰۰/۵/۱۲ حکم تنفیذ ریاست جمهوری شهید رئیسی	«رأی به عالم فرزانه و خستگی‌ناپذیر و کارآزموده و مردمی، جناب حجة‌الاسلام آقای سیدابراهیم رئیسی»	کارآزموده
۱۴۰۰/۵/۱۲ حکم تنفیذ ریاست جمهوری شهید رئیسی	«دارای سوابق درخشان مدیریت، عزم راسخ خود را بر پیمودن مسیر نورانی انقلاب که مسیر عدالت و پیشرفت و آزادی و عزت است، نشان داد.»	تجربه مدیریتی برجسته
پیام تسلیت شهادت رئیس‌جمهور و همراهان (۱۴۰۳/۲/۳۱)	«در این حادثه‌ی تلخ، ملت ایران، خدمتگزار صمیمی و مخلص و بارز نشی راز دست داد.»	ارزشمند
دیدار با نخست وزیر عراق (۲) خرداد ۱۴۰۳	«آقای رئیس‌جمهور برادر بسیار خوب و مسئولی کارآمد و با کفایت و صمیمی و جدی بود.» «خدمت پر تلاش و پر ثمر»	جدیت
دیدار با نخست وزیر عراق (۲) خرداد ۱۴۰۳	«آقای رئیس‌جمهور برادر بسیار خوب و مسئولی کارآمد و با کفایت و صمیمی و جدی بود.»	کفایت مدیریتی
دیدار با نخست وزیر عراق (۲) خرداد ۱۴۰۳	آقای رئیس‌جمهور برادر بسیار خوب و مسئولی کارآمد ...	مسئولیت‌پذیری اثربخش

بیانات در مراسم بزرگداشت شهید رئیسی و شهدای پرواز اردیبهشت . ۱۴۰۴/۲/۳۰	این صراحت و این صداقت حتی در مذاکرات دیپلماسی هم مشهود بود	صراحت و صداقت دیپلماتیک	سیاست خارجی
بیانات در مراسم بزرگداشت شهید رئیسی و شهدای پرواز اردیبهشت . ۱۴۰۴/۲/۳۰	اینکه در مجامع گوناگون اقتصادی جهانی انسان بتواند عضویت خودش را تثبیت بکند و آنجا وارد بشود، یک افتخار بین‌المللی برای ملت است	عضویت مستحکم در سازمان‌های اقتصادی	
۱۴۰۳/۳/۱۴ - دیدار سالروز رحلت امام	«رئیس جمهور عزیز، ایران را در چشم رجال سیاسی دنیا برجسته کرد.»	اعتبار سیاسی ایران	
۱۴۰۳/۳/۱۴ - دیدار سالروز رحلت امام	«به لیخند دشمن اعتماد نمی‌کرد.»	بی‌اعتمادی به دشمن	
۱۴۰۳/۳/۱۴ - دیدار سالروز رحلت امام	«در مسائل خارجی، از فرصتها به بهترین وجهی استفاده کرد.»	بهره‌برداری مؤثر از فرصت‌های بین‌المللی	
۱۴۰۳/۳/۱۴ - دیدار سالروز رحلت امام	«این‌همه تحرک خارجی و سفر خارجی آثار ارزشمند و بابرکتی برای کشور داشت، هم برای امروز کشور، هم برای فردای کشور»	سفرهای مفید خارجی	
۱۴۰۳/۳/۱۴ - دیدار سالروز رحلت امام	«انقلاب اسلامی را، ملت ایران را، در بیانات خود و در اظهارات خارجی خود، درست تعریف کرد و شناساند»	معرفی دقیق انقلاب	
۱۴۰۳/۳/۱۴ - دیدار سالروز رحلت امام	«رجال سیاسی‌ای که امروز درباره‌ی او حرف می‌زنند، از او به عنوان یک چهره‌ی برجسته حرف می‌زنند»	اعتبار بین‌المللی	
دیدار اعضای هیئت دولت سیزدهم-۱۴۰۳/۴/۱۷	« در سیاست خارجی دو خصوصیت را ایشان با هم و در کنار هم رعایت میکرد: یکی تعامل، یکی عزت‌مداری و عزتمندی.»	تعامل عزتمندانه	
دیدار با سلطان عمان ۱۴۰۲/۳/۸	«جناب آقای رئیسی برای گسترش و تقویت روابط با همسایگان و کشورهای منطقه است.»	توسعه روابط همسایگی	
دیدار با نخست وزیر ارمنستان (۲ خرداد ۱۴۰۳)	«رئیس جمهور فقید ما نسبت به مسائل مرزی مربوط به ارمنستان و حوادث اطراف این قضیه، بسیار حساس بود»	حساسیت به مرزها	
۵ خرداد ۱۴۰۳ (دیدار با خانواده های سانحه بالگرد)	وقتی مردم این‌گونه با عظمت از این مرد حمایت و تجلیل می‌کنند، معنایش حمایت از شعارهای انقلاب است.	حمایت مردمی از انقلاب	جهادی و انقلابی
۵ خرداد ۱۴۰۳ (دیدار با خانواده های سانحه بالگرد)	این حادثه، در مقابل دیدگان جهانیان و در عمل ثابت کرد که ملت ایران به رئیس جمهور و کسانی که مظهر شعارهای انقلاب بودند چه دلبستگی و وفاداری دارند.	دلبستگی مردم به مظهر شعار انقلاب	
مراسم تنفیذ حکم چهاردهمین دوره ریاست جمهوری اسلامی ایران-۱۴۰۳/۵/۷	«شهید رئیسی (رضوان الله تعالی علیه) اهل کار جهادی بود؛ واقعاً شب و روز نمی‌شناخت»	مجاهد	
بیانات در مراسم بزرگداشت شهید رئیسی و شهدای پرواز اردیبهشت ۳۰/۰۲/۱۴۰۴	من درباره‌ی شهید رئیسی مطالبی عرض خواهم کرد ... غرض، درس گرفتن است.	سیره درس‌آموز	
۱۴۰۳/۳/۱۴ - دیدار سالروز رحلت امام	«در مورد کسانی که با انقلاب بد بودند، مخالف بودند، دشمن بودند، دوپهلو صحبت نمی‌کرد؛ صریح صحبت میکرد»	صریح	
بیانات در مراسم بزرگداشت شهید رئیسی و شهدای پرواز اردیبهشت . ۱۴۰۴/۲/۳۰	هم با خدا، هم با مردم [بود]، هم نگران وظیفه‌ی اسلامی که آیا وظیفه را انجام داد، نداد، این‌جور که انجام شد کافی بود [یا نه]؛ این دغدغه‌ی همیشگی او بود.	دغدغه خدمت	
بیانات در مراسم بزرگداشت شهید رئیسی و شهدای پرواز اردیبهشت . ۱۴۰۴/۲/۳۰	این صراحت و این صداقت حتی در مذاکرات دیپلماسی هم مشهود بود و طرف‌ها را تحت تأثیر قرار میداد.	اعتماد جهانی بخاطر صراحت و صداقت	
بیانات در مراسم بزرگداشت شهید رئیسی و شهدای پرواز اردیبهشت . ۱۴۰۴/۲/۳۰	اجازه نداد که دشمن بتواند بگوید که من با تهدید، با تطمیع، با حيله توانستم ایران را پای میز مذاکره بکشانم؛ نگذاشت	صراحت مؤثر در شکست نقشه دشمن	
بیانات در مراسم بزرگداشت شهید رئیسی و شهدای پرواز اردیبهشت . ۱۴۰۴/۲/۳۰	رئیس‌جمهور در مجمع عمومی سازمان ملل قرآن را سر دست بگیرد و بلند بکند	نماد اعتقاد دینی در سازمان ملل	
بیانات در مراسم بزرگداشت شهید رئیسی و شهدای پرواز اردیبهشت . ۱۴۰۴/۲/۳۰	عکس شهید سلیمانی را سر دست بگیرد،	تجلیل از شهید سلیمانی در سازمان ملل	
۱۳۹۹/۴/۷ ارتباط تصویری با همایش سراسری قوه قضائیه	«یک نکته‌ی دیگر در مورد این مسئله‌ی قوه‌ی قضائیه و این مبارزه‌ی با فساد [این است که] یکی از کارهای خوب قوه‌ی قضائیه حمایت از تولید و جلوگیری از تعطیلی این واحدها است. اینکه حالا جناب آقای رئیسی در گزارششان گفتند «هزار واحد تولیدی»، این خیلی مسئله‌ی مهمی است، این خیلی کار مهمی است...»	حامی تولید	

دیدار سالروز رحلت امام ۱۴۰۳/۳/۱۴ - دیدار سالروز رحلت امام	«اینها ارزش است، اینها درس است؛ هر کدام از اینها برای سیاستمداران ما، برای رؤسای جمهور آینده‌ی ما، برای کسانی که در یک بخشی مورد اعتماد ملت قرار میگیرند، یک سرمشق است.»	الگوی سیاستمداران	
دیدار اعضای هیئت دولت سیزدهم-۱۴۰۳/۴/۱۷	دیدار اعضای هیئت دولت سیزدهم-۱۴۰۳/۴/۱۷	شفافیت انقلابی	
دیدار سالروز رحلت امام ۱۴۰۳/۳/۱۴ - دیدار سالروز رحلت امام	«به جوانها اعتماد می‌کرد، جوانها را تکریم می‌کرد.»	جوان باوری	
دیدار اعضای هیئت دولت سیزدهم-۱۴۰۳/۴/۱۷	«ایشان به توانایی‌های داخلی واقعاً اعتقاد داشت.»	اعتماد به توان داخلی	
حکم انتصاب محسنی اژه ای به عنوان ریاست قوه قضائیه ۱۴۰۰/۴/۱۰	«کارنامه‌ی افتخارآمیزی که در پایه‌گذاری اقدامات ماندگار از خود به جای گذاشته‌اند»	بنیادگذاری اقدامات اثرگذار در قوه قضائیه	
۱۲/۵/۱۴۰۰ مراسم تنفیذ ریاست جمهوری شهید رئیسی	«آقای رئیسی در مسئولیت قبلی(قوه قضائیه)، مبارزه با فساد را شروع کرد»	فساد ستیز	
دیدار سالروز رحلت امام ۱۴۰۳/۳/۱۴ - دیدار سالروز رحلت امام	«در مرزبندی با دشمنان انقلاب صراحت داشت»	مرزبندی با دشمنان	
حکم تنفیذ ریاست جمهوری شهید رئیسی ۱۴۰۰/۵/۱۲	«دارای سوابق درخشان مدیریت، عزم راسخ خود را بر پیمودن مسیر نورانی انقلاب که مسیر عدالت و پیشرفت و آزادی و عزت است، نشان داد.»	استقامت انقلابی	
۵ خرداد ۱۴۰۳ (دیدار با خانواده های سانحه بالگرد)	«آقای رئیسی از همان ابتدا که وارد تبلیغات انتخابات شد، بر روی شعارهای انقلاب و سخنان امام تکیه کرد»	پایبندی به اندیشه امام	
۵ خرداد ۱۴۰۳ (دیدار با خانواده های سانحه بالگرد)	همه دنیا ایشان را به عنوان رئیس جمهور انقلاب می‌شناختند.	رئیس جمهور انقلاب	
۵ خرداد ۱۴۰۳ (دیدار با خانواده های سانحه بالگرد)	«آقای رئیسی از همان ابتدا که وارد تبلیغات انتخابات شد، بر روی شعارهای انقلاب و سخنان امام تکیه کرد»	پایبندی به شعارهای انقلاب	
دیدار سالروز رحلت امام ۱۴۰۳/۳/۱۴ - دیدار سالروز رحلت امام	«رئیس مظهر شعارهای انقلاب بود.»	نماد شعار انقلاب	
دیدار اعضای هیئت دولت سیزدهم-۱۴۰۳/۴/۱۷	«آقای رئیسی به آینده امیدوار و خوشبین بود.»	آینده نگری امیدوارانه	
دیدار اعضای هیئت دولت سیزدهم-۱۴۰۳/۴/۱۷	زخم زبان به ایشان زیاد می زدند اما مایوس نمی شد	پایداری امیدوارانه	
دیدار رئیس جمهور و هیئت دولت ۱۴۰۰/۶/۶	«امید مردم و محبوبیت ایشان را افزایش داد»	احیاء امید و اطمینان	
پیام به مناسبت آغاز به کار دوازدهمین دوره مجلس شورای اسلامی(۶ خرداد ۱۴۰۳)	«مردم وفادار و هوشیار در شهرهای مختلف، با گل‌باران و اشک‌باران این پیکرهای پاک، یاد شهیدان دهه‌ی ۶۰ را برای نسل جدید کشور زنده کردند و در عمل، به هزاران دروغ و تهمت و شایعه پاسخ دادند.»	احیاء یاد شهدا	
پیام به مناسبت آغاز به کار دوازدهمین دوره مجلس شورای اسلامی(۶ خرداد ۱۴۰۳)	«مردم وفادار و هوشیار در شهرهای مختلف، با گل‌باران و اشک‌باران این پیکرهای پاک، یاد شهیدان دهه‌ی ۶۰ را برای نسل جدید کشور زنده کردند و در عمل، به هزاران دروغ و تهمت و شایعه پاسخ دادند.»	حماسه تشییع به مثابه دفاع	
دیدار سالروز رحلت امام ۱۴۰۳/۳/۱۴ - دیدار سالروز رحلت امام	«عزاداری مردم برای رئیس جمهور عزیز یک حماسه بود.»	تشییع حماسی	احیاء امید و اطمینان
حکم انتصاب شهید رئیسی به ریاست قوه قضائیه ۱۳۹۷/۱۲/۱۶	«این موجب اعتماد مردم و دلگرمی آنان به قوه قضائیه در حوادث و منازعات خواهد شد.»	خوشبین نمودن به قوه قضائیه	
حکم انتصاب شهید رئیسی به ریاست قوه قضائیه ۱۳۹۷/۱۲/۱۶	«این موجب اعتماد مردم و دلگرمی آنان به قوه قضائیه در حوادث و منازعات خواهد شد.»	افزایش اعتماد مردم به قوه قضائیه	
۵ خرداد ۱۴۰۳ (دیدار با خانواده های سانحه بالگرد)	«این تشییع باشکوه نشان داد که ملت ایران زنده است.»	حیات ملی در تشییع شهید	
۵ خرداد ۱۴۰۳ (دیدار با خانواده های سانحه بالگرد)	«همین روحیات و ویژگی‌ها باعث شد که خداوند آنها را مایه سرافرازی ملت ایران قرار دهد.»	سرافرازی ملی با شهید رئیسی	

جدول ۴- مضامین سازمان یافته و مضامین فراگیر

مضامین فراگیر	مضامین سازمان یافته	ردیف
بعد قلبی	مخلص	۱
	بزرگ و بزرگوار	۲
	مومن	۳
بعد فکری	عالم	۴
	خردمند	۵
بعد عملی	جامعیت	۶
	خادم ملت	۷
	خستگی ناپذیر	۸
	مردمی	۹
	مدیر کارآمد	۱۰
	سیاست خارجی فعال و هوشمندانه	۱۱
	جهادی و انقلابی	۱۲
	احیاء امید و اطمینان	۱۳

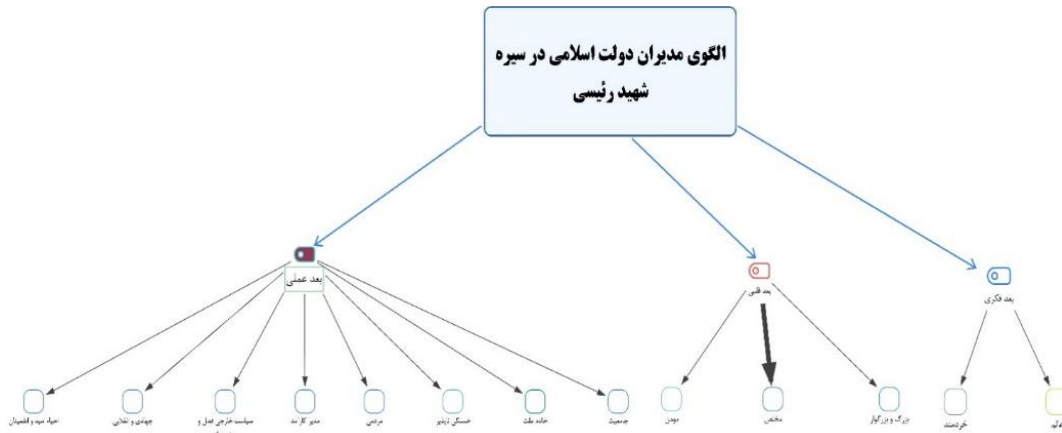
بر اساس مراحل صورت گرفته فوق، شبکه مضمونی پژوهش حاضر به صورت زیر می باشد :

الگوی دولت اسلامی ایران معاصر در سیره شهید رئیسی از منظر امام خامنه‌ای (مدظله العالی)

■ بعد فکری ■ بعد قلبی ■ بعد عملی

شکل ۱: شبکه مضمونی الگوی مدیریت اجرایی در سیره شهید رئیسی از منظر امام خامنه‌ای (مدظله العالی)

شکل ۲: نمودار درختی خروجی نرم افزار مکس کیودا

علم همراه با اطمینان قلبی است که جدایی از عمل ممکن نیست، هرچند گاهی مؤمن به دلیل لغزش‌های نفسانی برخلاف لوازم ایمان رفتار کند، بی‌آنکه اصل ایمانش نفی شود. (طباطبایی، ۱۳۶۰: ۴)

۶،۶ بعد فکری الگوی مدیریت اجرایی در سیره شهید آیت الله رئیسی

عالم: عالم در فرهنگ اسلامی به فردی اطلاق می‌شود که علاوه بر داشتن دانش، آن را در عمل پیاده‌سازی می‌کند و در مسیر هدایت جامعه گام برمی‌دارد. در نهج‌البلاغه، امام علی (ع) به ویژگی‌های عالم اشاره کرده‌اند و او را به عنوان فردی با تقوا، بصیرت، حلم، ظلم‌ستیزی، دغدغه‌مندی، عمل‌گرایی و وحدت امت معرفی کرده‌اند. ویژگی‌های عالم از نگاه امام علی (ع) چهار امر می‌باشد: تقوا و صداقت در گفتار، بصیرت و حلم، ظلم‌ستیزی و دغدغه‌مندی، عمل‌گرایی و وحدت امت. (بهرامیان و همکاران، ۱۳۹۹)

خردمند: خردمند به فردی اطلاق می‌شود که توانایی به‌کارگیری عقل، تجربه، و بصیرت در تصمیم‌گیری‌ها و رفتارهای خود را دارد. این ویژگی در متون فلسفی، روان‌شناسی، و دینی به‌ویژه در آموزه‌های اسلامی، به‌ویژه نهج‌البلاغه، مورد تأکید قرار گرفته است. ویژگی‌های افراد خردمند عبارتند از: تعقل و بینش، بردباری و خودکنترلی، شفقت و همدلی، فرهنگ و خودتربیتی (یعقوبی و همکاران، ۱۴۰۰)

۶،۷ بعد عملی الگوی مدیریت اجرایی در سیره شهید آیت الله رئیسی

جامعیت: شهید مطهری معتقد است انسان کامل انسانی است که همه ارزشهای او، به طور هماهنگ و در سطح عالی رشد کرده باشد. کسی که همه ابعاد وجودی او رشد کرده باشد، لکن به اندازه معصوم نیست ولی به همه ابعاد توجه نموده و به اندازه قابل توجهی رشد داده است را شخصیت جامع الاطراف گویند. بدین معنا که شخصیت کاریکاتور گونه ندارد. (مطهری، ۱۳۹۶: ۴۳) امام خامنه‌ای تعبیر

بدن او دچار رنج و زحمت خواهد شد. تنها کسانی از آسایش کامل، خواب‌های راحت، خوراک‌های لذیذ و عمری طولانی بهره‌مند می‌شوند که دارای روح‌های کوچک و حقیرند. اما افراد با روح بزرگ، به دلیل همین بزرگی روح، بدنشان رنج می‌برد و حتی ممکن است عمرشان کوتاه‌تر شود و دچار بیماری‌های جسمی شوند. بزرگی روح به خودی خود کافی نیست؛ بلکه بزرگواری روح مسئله‌ای فراتر از آن است. هر روح بزرگی بزرگواری نیست، اما هر بزرگواری نشانه بزرگی روح است. انسان بزرگوار، به دلیل احساس شرافت و بزرگواری، بر خودپرستی غلبه می‌کند. او می‌خواهد بزرگ باشد، اما نه به این معنا که از دیگران بزرگتر باشد، یا بیشتر ثروت داشته باشد، یا دیگران تحت فرمان او باشند. بلکه در مقابل ناپاکی‌ها، برای نفس و روح خود احساس بزرگی می‌کند. برای مثال، انسان بزرگوار به هیچ وجه دروغ نمی‌گوید، زیرا دروغ را نوعی پستی می‌داند و در روح خود احساس برتری می‌کند.» حضرت علی علیه السلام به فرزندش امام حسن علیه السلام می‌فرماید: «پسرم، روح خود را از هر کار پستی گرامی و بزرگوار بدار، حتی اگر آن کار تو را به خواسته‌هایت برساند، زیرا هرگز نمی‌توانی چیزی را که از روح خود می‌بخشی، دوباره به دست آوری.» (فیض الاسلام، ۱۳۶۸: ۳۱) (مطهری، ۱۳۹۵: ۲۰۴) این صفت، شامل ویژگی‌ها و صفات شخصی مدیر مانند توانایی بخشش خطاها، مهارت‌های ارتباطی، داشتن دید چندجانبه در تحلیل مسائل، و پذیرش انتقادات است. مولفه‌هایی نظیر گذشت از اشتباهات، ارائه فرصت برای جبران، و دید چندجانبه در بررسی و تحلیل مسائل نیز از جمله عناصر این بُعد محسوب می‌شوند. (فرهی و همکاران، ۱۳۹۹: ۹)

مومن: ایمان، تنها «اعتقاد قلبی» نیست، بلکه همراه با التزام عملی به لوازم آن معنا می‌یابد. ایمان به خدا در قرآن، تصدیق به یگانگی او، پذیرش پیامبران، روز جزا و احکام الهی است، و این باورها باید در عمل متجلی شوند؛ از همین رو، همواره در کنار ایمان، عمل صالح نیز ذکر می‌شود. ایمان نوعی

نشوید؛ بروید با مردم روبه‌رو بشوید، حرف مردم را بشنوید، حلم به خرج بدهید. گاهی انسان خسته میشود - این جزو تجربه‌های خود بنده هم هست - گاهی انسان واقعاً خسته میشود اما تحمل کنید، صبر کنید. این حضور بی‌واسطه و پُرحجم آقای رئیس‌جمهور در میان مردم خیلی برکات دارد، آثار خیلی خوبی دارد؛ همچنین مسئولان دیگر دولت.»
امام خامنه‌ای (مدظله العالی)، (۱۴۰۱/۶/۸)

کارآمد: مدیر کارآمد کسی است که با استفاده مؤثر از منابع موجود، اهداف سازمانی را تحقق می‌بخشد. این تعریف بر اساس نظریه «مدیریت مؤثر» بیان می‌شود که به توانایی مدیر در دستیابی به اهداف خاص با استفاده بهینه از منابع اشاره دارد. (نجار، ۲۰۲۰: ۱۹) ویژگی‌های کلیدی مدیر کارآمد عبارتند از: مهارت‌های بین‌فردی قوی (بین‌۲ و همکاران، ۲۰۲۱)، توانایی در تصمیم‌گیری، رهبری تحول‌گرا، مهارت‌های فنی و سازمانی و توانایی در تفویض مؤثر (داود میرخان^۳ و همکاران، ۲۰۲۴).

زنده کننده امید و اطمینان: مدیریت امیدمحور فرآیندی است که در آن مدیران با ایجاد امید در خود و دیگران، به تعریف و توافق بر سر اهداف و روش‌های دستیابی به آنها می‌پردازند. این نوع رهبری بر ایجاد انگیزه و جهت‌گیری مثبت در تیم تأکید دارد. (مولائی، ۱۴۰۱: ۱۲۵) مدیران تحول‌گرا با ارائه چشم‌اندازهای الهام‌بخش، انگیزه و بهره‌وری تیم را افزایش می‌دهند و در نهایت به موفقیت پروژه‌ها کمک می‌کنند (فاضلیان، ۱۴۰۱: ۲۶۰)

سیاست خارجی مطلوب: «سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران، ساخته‌ی این و آن نیست بلکه مبتنی بر اصول مستحکم قانون اساسی است... در قانون اساسی، اسلام معیار سیاست خارجی است بنابراین موضع‌گیری در مقابل کشورها و مسائل مختلف، باید مختصات دینی داشته باشد... اجرای سیاست‌های انقلابی در هر زمینه، از جمله عرصه‌ی دیپلماسی باعث افزایش اقتدار و

جامع الاطراف را برای «حضرت امام خمینی(ره)» (۱۳۸۷/۳/۱)، سید محمد کاظم طباطبایی یزدی (۱۳۹۱/۳/۲۲)، مهدی آصفی (۱۳۹۴/۳/۱۴)، ابن شهر آشوب مازندرانی (۱۳۹۲/۷/۱)، شهید مدنی (۱۳۸۰/۶/۱۲)، شهید چمران (۱۳۶۰/۴/۲)» نیز مطرح نمودند.

خادم ملت: امام خمینی (ره) معتقد بودند که «این ملت حق دارد، دست شما را گرفته آورده این بالا نشانده، شما باید خدمت کنید به این مردم؛ شما، ما، همه باید خدمتگزار اینها باشیم» (امام خمینی(ره)، ۱۳۸۹: ۷۶)

خستگی ناپذیر: امام خامنه‌ای بیان دارند که پیام زندگی پرماجرای علی‌بن‌موسی‌الرضا علیه‌الصّلوة‌والسّلام به ما عبارت است از مبارزه‌ی دائمی خستگی‌ناپذیر. (امام خامنه‌ای، ۱۳۸۸/۱۱/۲۵)

جهادی و انقلابی: امام خامنه‌ای بیان دارند که «باید سریع عمل کنید؛ کار را جهادی بایستی دنبال بکنید. یکی از خصوصیات جمهوری اسلامی باید همین کار جهادی باشد» (امام خامنه‌ای (مدظله العالی)، ۱۳۹۶/۸/۲۹). «انقلابی‌گری آن روحیه‌ی اقدام صحیح، عازم، و جازم در جهت درستی است که با عقلانیت برخاسته‌ی از روحیه‌ی انقلابی‌گری ترسیم شده. ببینید؛ امام بزرگوار ما الگو است؛ امام از همه انقلابی‌تر بود» (امام خامنه‌ای (مدظله العالی)، ۱۴۰۰/۳/۶). یکی از عوامل تسهیل‌کننده شکل‌گیری شخصیت‌های انقلابی، توسعه ظرفیت‌های منابع انسانی و سازمان است. توضیح آنکه توسعه مذکور، منابع انسانی ارزش‌مدار و انقلابی را به عنوان خروجی‌ها و پیامدهای اساسی در پی خواهد داشت. (معدنی، ۱۴۰۱: ۱۱)

مردمی: «توصیه‌ی سوم، همین مسئله‌ی رفتن به میان مردم است؛ این را از دست ندهید. بعضی‌ها جوسازی میکنند و یک اسمهایی رویش می‌گذارند که حالا بنده نمی‌خواهم تکرار کنم؛ اسیر این جوسازی‌ها

³ Dawood Mirkhan

¹ Najjar

² Beenon

می‌کند (امام خمینی، ۱۳۸۰). بنابراین، ظاهر شریعت و اعمال عبادی، طریق رسیدن به طریقت و حقیقت‌اند و تفکیک آنها بی‌معناست. بر همین اساس، امام خمینی تأکید دارد که وصول به باطن جز از راه ظاهر ممکن نیست و هر گونه ادعای عرفان بی‌عمل، گمراهی است (امام خمینی، ۱۳۹۲).

غایت بعثت انبیا و نزول کتاب‌های آسمانی، به ویژه قرآن، نشر توحید و زدودن شرک و دوگانگی است. در این چارچوب، عبادات در حقیقت تجلی توحید در مراتب وجود انسان تلقی می‌شوند و هدفشان انتقال سالک از صورت به لب و از قشر به حقیقت است (امام خمینی، ۱۳۹۲).

در امتداد همین مبنا، امام خامنه‌ای در بیان ویژگی‌های شهید رئیسی، او را الگویی از جمع میان خصوصیات فکری، قلبی و عملی معرفی می‌کند؛ الگویی که نشان می‌دهد امکان تحقق این مراتب در حیات اجتماعی و مدیریت سیاسی نیز وجود دارد (امام خامنه‌ای، ۱۴۰۳/۴/۱۷).

۷ نتیجه‌گیری و پیشنهادها

در این پژوهش پس از جمع‌آوری بیانات امام خامنه‌ای (مدظله العالی) پیرامون شهید رئیسی در قبل و بعد از شهادت ایشان، مطالعه دقیق چندباره‌ی این بیانات صورت گرفت. در مرحله بعد بیانات خام را در نرم افزار مکس کیودی ای در معرض تحلیل قرار داده شد. در کد‌گذاری اولیه ۱۰۸ مضمون اولیه و پایه احصا شد. در مرحله بعد، ۱۵ کد سازمان یافته و در مرحله آخر سه کد فراگیر احصا شد.

مضامین فراگیر و سازمان یافته‌ای که احصا شد عبارتند از:

۱. بعد قلبی: مخلص، بزرگ و بزرگوار و مومن
۲. بعد فکری: عالم، خردمند
۳. بعد عملی: خادم ملت، مردمی، جامعیت، کارآمد، سیاست خارجی فعال

تأثیرگذاری، ارتقای جایگاه کشور و عزت و اعتبار ایرانیان در میان ملت‌ها می‌شود.» (امام خامنه‌ای (مدظله العالی)، ۱۳۹۴/۸/۱۰)

۶٫۸ پیرامون مضامین فراگیر

در روایت نبوی، معیار «علم نافع» به سه حوزه اصلی محدود می‌شود: معرفت به آیات محکم، شناخت احکام عادلانه و عمل به سنت‌های پایدار، و سایر دانش‌ها از حیث سعادت بشر فاقد اثر حقیقی‌اند (کلینی، ۱۴۰۷: ۳۲)

ملاصدرا با تحلیل فلسفی مراتب نفس، سه نشئه‌ی ادراکی برای انسان برمی‌شمارد:

۱. نشئه حسی و طبیعی (عالم شهادت): مرتبه محسوسات و حواس ظاهری.
۲. نشئه برزخی یا مثالی (عالم غیب و آخرت): قلمرو صور و ملکات نفسانی که منشأ سعادت یا شقاوت است.
۳. نشئه عقلی (دارالمقربین): مقام عقل بالفعل و نور محض که غایت وجودی انسان را تشکیل می‌دهد (ملاصدرا، ۱۹۸۱: ۲۱).

امام خمینی در شرح حدیث بیست و چهارم شرح چهل حدیث، با الهام از مباحث حکمت صدرایی، مراتب سه‌گانه انسان را به سه دسته علوم نافع پیوند می‌دهد:

- علوم عقلی و روحی: معرفت به ذات الهی، صفات جمال و جلال، عوالم غیب و مقامات انبیا و اولیا.
- علوم قلبی و اخلاقی: تهذیب نفس از رذائل و تحصیل فضائل اخلاقی.
- علوم عملی و ظاهری: فقه، آداب معاشرت و تنظیم حیات اجتماعی.

ایشان تأکید می‌کند که این مراتب به صورت وجودی و نه صرفاً اعتباری با هم مرتبط‌اند؛ یعنی هر نقص یا کمال در یکی، به دیگر مراتب سرایت

اوج صدق، تعهد، مجاهدت، آرمانخواهی، پایبندی به آرمانها، وفادار به اسلام و انقلاب، وفادار به عهد خود با اسلام و امام، انجام وظیفه، دقت در عمل، مظهر تلاش، خستگی ناپذیر، دشمن شناس، اخلاص، الگو، نماد امید، ایمان، مسئولیت پذیر، زیرک، باصفا، استکبار ستیز، اوج انقلابی گری، خط قرمز بودن انقلاب، ذوب در انقلاب، همراه کردن ملل منطقه، روابط عمومی بالا، تواضع، نداشتن منیت، مجاهد، معنویت، روح بزرگ، افتخارات زیاد، روحیه جهادی، تلاش بی وقفه، فداکار، تهذیب نفس، انجام وظیفه در راه خدا، ایمان، عمل صالح، با سیاست، هوش بالا، درایت. (گندمی، ۱۴۰۴: ۲۶)

نتایج این پژوهش با نتایج پژوهش های فخرایی و همکاران (۱۴۰۰ش)، قاسمی ذوالپیرانی و عسکری تپه (۱۴۰۰ش) و سیاهپوش (۱۴۰۰ش) هماهنگ و همسو بوده است.

فخرایی و همکاران (۱۴۰۰ش) بیان داشتند که اخلاص، تلاش زیاد، صداقت، عدالت، فساد ستیزی، همدلی، تکریم مردم، رضایت خدا، ترجیح منافع مردم، ترویج امید، اعتماد سازی و پایبندی به مبانی اسلام و انقلاب از موارد لازم در مدیر تراز انقلاب اسلامی ایران از منظر امام خامنه ای می باشد.

قاسمی ذوالپیرانی و عسکری تپه (۱۴۰۰ش) در باب مولفه های مکتب شهید سلیمانی و تحقق تمدن نوین اسلامی نظر بر این دارند که این مولفه ها عبارتند از: اخلاص گرایی، انقلابی، شجاعت، درایت، رعایت حدود شرعی (مومن)، تدبیر، صداقت، فداکار، مردم دار و خودسازی است.

سیاهپوش (۱۴۰۰ش) معتقد است ویژگی های انسان تراز در مکتب شهید سلیمانی عبارتند از: معنویت، اخلاص، مجاهدت درونی (مومن)، تدبیر، درایت، شجاعت، تلاش بی وقفه، انقلابی، صبر و استقامت می باشد.

مواردی که در این سه مقاله به آن اشاره شده است همسو و هماهنگ با ابعاد و مولفه های الگوی

و هوشمندانه، جهادی انقلابی، خستگی ناپذیر، احیاء امید و اطمینان.

این پژوهش نوآوری هایی دارد که در مقایسه با سایر پژوهش های مرتبط در حوزه بررسی شخصیت های سیاسی-مذهبی برجسته است. اولاً، رویکرد این پژوهش مبتنی بر تحلیل سیستماتیک و کدگذاری بیانات مقام معظم رهبری است که به طور دقیق تر و جامع تر ابعاد و مولفه های مختلف الگوی مدیریت اجرایی در سیره شهید رئیسی را احصا و تبیین کرده است. در حالی که پژوهش های پیشین بیشتر به تحلیل های کلی و یا بیانیه های متنی محدود بوده اند، این پژوهش توانسته با استفاده از ابزارهای مدرن تحلیلی به شکلی دقیق تر و علمی تر به بررسی مضامین بپردازد.

دومین جنبه نوآوری این پژوهش، ارائه یک الگوی عملی برای سیاستمداران و مدیران است. با استخراج ابعاد و مولفه های احصا شده، این پژوهش توانسته است معیارهایی را برای رفتار و عملکرد سیاستمداران و مردم حال و آینده جمهوری اسلامی ایران پیشنهاد دهد. این الگوها می تواند به عنوان سرمشقی برای آنها در مسیر خدمت به ملت و حفظ ارزش های انقلاب اسلامی باشد.

فایده این پژوهش در این است که نه تنها ابعاد و مولفه های مدیریتی شهید رئیسی را به عنوان یک الگو برای جامعه معرفی می کند، بلکه این الگوها را به شکلی سیستماتیک و قابل استفاده برای آموزش در سطوح مختلف دانشگاهی و حوزوی ارائه می دهد. این امر می تواند به تربیت نسل جدیدی از مدیران و سیاستمداران کمک کند که با الهام از ارزش ها و خصوصیات شهید رئیسی، به ملت خدمت کنند.

مضامین پایه در تحقیق تحلیل مضمون مکتب شهید سلیمانی از منظر امام خامنه ای که با مضامین پایه مدیریت شهید رئیسی در منظومه بیانات امام خامنه ای در مقاله ای از نویسندگان پژوهش حاضر، ۴۱ مورد است که به شرح زیر می باشد:

۵. با توجه به مردمی بودن و جامع‌الاطراف بودن شهید رئیسی، پیشنهاد می‌شود سازوکارهایی برای افزایش مشارکت مردمی در فرآیندهای مدیریتی و تصمیم‌گیری‌های کلان طراحی و اجرا شود. این می‌تواند شامل استفاده از نظرسنجی‌های گسترده، تشکیل شوراهای مردمی مشورتی و ایجاد پل‌های ارتباطی بین دولت و مردم باشد.

۶. با توجه به شهادت شهید رئیسی در ۱۴۰۳ حوزه‌های علمیه نسبت به ابعاد شخصیتی ایشان تبیین الگو کنند زیرا که الگو هرچه به عصر زندگی فرد نزدیکتر باشد احتمال الگوگیری بالا می‌رود.

پیشنهاد‌های پژوهشی

۱. پژوهش‌های گسترده در باب بعد تفکری (منظومه فکری) شهید رئیسی که از لابلای سخنرانی‌های ایشان و خاطرات ایشان قابل استنباط است انجام شود.

۲. به پژوهشگران پیشنهاد می‌شود در تمام سطوح نظام و مسئولیت‌ها، به تبیین سیره الگوهایی که امامین انقلاب معرفی نموده‌اند، بپردازند. مانند: شهید چمران، شهید شهریار، شهید بهشتی، شهید مطهری و ...

۳. به پژوهشگران پیشنهاد می‌شود نسبت به الگوی تربیتی‌ای که شهید رئیسی در زندگی داشتند، پژوهش انجام دهند.

مدیریت اجرایی در سیره شهید رئیسی از منظر امام خامنه‌ای (مدظله العالی) می‌باشد.

پیشنهاد‌های کاربردی

۱. با توجه به ویژگی‌های قلبی شهید رئیسی همچون اخلاص، بزرگواری و ایمان قوی، پیشنهاد می‌شود که در نظام تربیتی مدیران، توجه ویژه‌ای به پرورش این ویژگی‌ها شود. برنامه‌های آموزشی، کارگاه‌های تخصصی و برنامه‌های معنوی برای تقویت این ابعاد در میان مدیران می‌تواند نقش مؤثری در افزایش کیفیت مدیریت در نظام اسلامی ایفا کند.

۲. شورایی تشکیل شود که کار آن، تطبیق این خصوصیات بر افراد مستعد مختلف جامعه باشد به طوری که در تمام استانها و شهرها این شورا و نمایندگان آن به منظور کشف این افراد فعال باشند. لازم نیست این افراد بالفعل این خصوصیات را داشته باشند، بلکه داشتن این خصوصیات به صورت بالقوه کفایت می‌کند.

۳. به شجره طیبه صالحین که در مساجد کشور فعال است، ماموریت و امکانات داده شود که در جهت تربیت افراد و مدیرانی با این سه بعد، اقدام کنند.

۴. در رسانه و کتابهای درسی که قرار است بر روی شخصیت شهید رئیسی کار شود، روی این سه بعد، مانور داده شود تا بیشتر با منش مدیریتی ایشان آشنا شوند تا صرفاً خاطراتی شنیده شود.

منابع

- Qur'an al-Karim. (The Holy Qur'an). (in persian)
- Amir al-Mu'minin Ali (a). (2013). Nahj al-Balaghah. Edited by Seyed Sadeq Mousavi. Mashhad: Imam Sahib al Zaman (aj) Institute. (in persian)
- Amir al-Mu'minin Ali (a). (1989). Nahj al-Balagha. Translated by Seyed Ali Naqi Feyz al Islam. Tehran: Faqih Publishing and Printing Organization. (in persian)
- Amidi Tamimi, Abd al Wahid. (1990 AH). Ghu-rar al Hikam wa Durar al Kalim. Qom: Dar al Kitab al Islami. (in persian)
- Alvani, Seyed Mehdi. (1997). Public Management. Tehran: Nei Publishing. (in persian)
- Ahsa'i, Muhammad ibn Ali ibn Ibrahim. (1982 AH). 'Awālī al La'ālī al 'Azīziyah fi al Ahadith al Diniyyah. Qom: Sayyid al Shuhada (a) Institute. (in persian)
- Ahmadi, Kioumars; Fakhrayi, Milad; Ahmadi, Ali Akbar. (2021). A model for explaining and conceptual expansion of "Revolution oriented Management" from the viewpoint of the Supreme Leader. Strategic Management Thought, 15(1), 247-282. (in persian)
- Ardalan, Omid; Alvani, Seyed Mehdi; Moham-madi Fateh, Asghar. (2016). Designing and codifying an appropriate competency model for commanders and managers in the Army of the Islamic Republic of Iran using the viewpoints of Imam Khamenei. Human Resources Management Research, 8(23), 1-30. DOR: 20.1001.1.20084528.1387.1.1.8.4(in persian)
- al-Ḥurr al-ʿĀmilī, Muḥammad ibn al-Ḥasan. (2013). Wasā'il al-Shi'a ilā taḥṣīl masā'il al-sharī'a [The means of the Shia for understanding the rulings of Sharia]. Tehran: Islāmīyah. (in persian)
- Bagherzadeh, Mohammad-Reza. (2020). Eleven characteristics of the President befitting the Islamic Revolution. Kiyān-e Farhangī, 409, 39-40.(in persian)
- Bagheri Dowlatabadi, Ali. (2021). The Islamic Revolution and school-building: A case study of the school of Martyr Haj Qassem Soleimani. Sacred Defense Studies, 7(28), 27-50. (in persian)
- Bahramian, Masoud; Veisi, Mahmoud; Ghanbari, Bakhshali. (2020). Characteristics of the scholar from the perspective of Imam Ali (a). Nahj al-Balagha Research Quarterly, 8(30), 97-111.
[10.22084/nahj.2020.20662.2403](https://doi.org/10.22084/nahj.2020.20662.2403)(in persian)
- Braun, V., Clarke, V., & Terry, G. (2021). Thematic Analysis: A Practical Guide. SAGE Publications Ltd.

- Beenen, G., Pichler, S., Livingston, B., & Riggio, R. (2021). The good manager: Development and validation of the managerial interpersonal skills scale. *Frontiers in Psychology*, 12, 631390.
<https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.631390>
- Buntoro, F., & Riswanto. (2025, June). *The criteria of an ideal leader in QS. Al-Baqarah: 247: An analysis of Ibn Kathir's Tafsir and its relevance to modern leadership. Al Furqan: Jurnal Ilmu Al-Qur'an dan Tafsir*, 8(1).
<https://doi.org/10.58518/al-furqon.v8i1.3455>
- Baso, H., Gunawan, A., Ansar, M., Mattalatta, M., & Kurniawaty, K. (2025, April). *Management function and self concept on employee performance at Lamadukkelleng Regional Hospital, Wajo District. Quest Journals: Journal of Research in Business and Management*, 13(4), 59–63.
- Dawood Mirkhan, S., Kamaran Omer, S., Mohammed Ali, H., Yashar Hamza, M., Ahmed Rashid, T., & Nedunchezian, P. (2024). Effective delegation and leadership in software management. *arXiv*.
<https://arxiv.org/abs/2405.01612>
- Divina, L. V. (2024). *Upholding the strategy on hiring employee under meritocracy procedure towards a refined performance. International Journal of Scientific Research and Management*, 12(2), Article EM01.
<https://doi.org/10.18535/ijssrm/v12i02.em01>
- Fāzel Lankarānī, M. (2000). *Ā ĩn-e keshvar-dārī az dīdgāh-e Imām 'Alī ('a) [Statecraft from the viewpoint of Imam Ali]*. Tehran: Islamic Culture Publishing Office. (in persian)
- Fāzeliān, S. M. (2022). Indicators of hope from the perspective of the Supreme Leader. *Rah-Tosheh Quarterly*, 3(9), 257–266.
<https://doi.org/10.22081/rt.2022.63505.1196> (in persian)
- Farhī, A., Khodā'ī, A., Ṭāherpūr Kalāntarī, H., Bāzargān, A., & Zāhedī, M. (2020). Construction and validation of an ethical leadership measurement tool for Iranian public sector managers. *Human Resource Management Research*, 12(3), 9–39. (in persian)
- DOR:
20.1001.1.82548002.1399.12.3.1.2
- Forūzandeh Dehkordī, L., & Jokār, A. A. (2007). *Modīriyat-e eslāmī va ol-gūhā-ye ān [Islamic management and its models]*. Tehran: Payame Noor University Press. (in persian)
- Fayzī, T. (2013). *Mabānī-ye sāzmān va modīriyat [Foundations of organization and management]*. Tehran: Payame Noor University Press. (in persian)

- Gholāmī, M. (2024). An employee performance evaluation model based on Islamic management. *Scientific-Research Journal of Human Resource Management*, 45(2), 234–256. (in persian)
- Gandomī, O. (2025). Educational components of Martyr Qasem Soleimani's doctrine in the discourse of Imam Khamenei (Thematic analysis). *Research in Islamic Education Issues*, 33(67), 11–36.
DOR:
20.1001.1.22516972.1404.33.67.1.3(in persian)
- Golyea, J. (2024). *Strategic human resource management: Driving organizational success through talent optimization*. *Journal of Organizational Culture, Communications and Conflict*, 28(4), 112–126.
- Gerber, E., & Murphy, D. L. (2021). Shared meaning and context. In *I.C.A.T.: Interpersonal Communication Abridged Textbook*. Social Sci Libre-Texts.
- Hamzehpour, L. (2009). A look at the position of justice in Alawite management. *Hesoun*, 20, 109–117. (in persian)
- Ibn Qulawayh Qummi, Ja'far ibn Muhammad ibn Qulawayh. (1356 AH). *Kamil al-Ziyarat*. Najaf al-Ashraf: al-Matba'ah al-Mubarakah al-Murtazawiyah. (in persian)
- International Journal of Social Science and Human Research, 8(2), 321–331.
- Jāsbī, A. (1994). *Osūl va mabānī-ye modīriyat* [Principles and foundations of management]. No place: Scientific Publishing of Islamic Azad University. (in persian)
- Khomeini, R. (1999). *Ādāb al-Ṣalāt* [The etiquette of prayer]. Tehran: Institute for Compilation and Publication of Imam Khomeini's Works. (in persian)
- Khomeini, R. (2001). *Sharḥ-e Chehel Ḥadīth* [Commentary on Forty Hadith]. Tehran: Institute for Compilation and Publication of Imam Khomeini's Works. (in persian)
- Khomeini, R. (2012). *Sharḥ-e Do 'ā-ye Saḥar* [Commentary on Du'ā' al-Saḥar]. Tehran: Institute for Compilation and Publication of Imam Khomeini's Works. (in persian)
- Khomeini, R. (1999). *Sirr al-Ṣalāt* [The secret of prayer]. Tehran: Institute for Compilation and Publication of Imam Khomeini's Works. (in persian)
- Khomeini, R. (1982). *Ṣaḥīfe-ye Nūr* [The Book of Light]. Tehran: Institute for Compilation and Publication of Imam Khomeini's Works. (in persian)
- Khomeini, R. (1982). *Tafsīr-e Sūreh-ye Ḥamd* [Exegesis of Sūrah al-Ḥamd]. Tehran: Institute for Compilation and Publication of Imam Khomeini's Works. (in persian)
- Khomeini, R. (1994). *Anwār al-Hidāyah fī al-Ta'līqah 'alā al-Kifāyah* [Lights

- of guidance: Commentary on al-Kifāyah]. Tehran: Institute for Compilation and Publication of Imam Khomeini's Works. (in persian)
- Khosh-Beyān Sarvestānī, A., & Māher, M. (2015). Explanation of principles and foundations of management. *Second International Congress on Culture and Religious Thought*, Qom. (in persian)
- Kāzem, M. (2002). *Modīrān-e fahīm va mafāhīm-e asāsī* [Insightful managers and basic concepts]. Tehran: Ministry of Culture and Islamic Guidance, Publishing Organization. (in persian)
- Kulaynī, Muḥammad ibn Ya'qūb. (1986). *Al-Kāfī* [The sufficient]. Tehran: Dār al-Kutub al-Islāmīyah. (in persian)
- Kāvand, N., Mohammadi-Moqaddam, Y., & Mohammadi-Moqaddam, Y. (2023). The impact of organizational hope on performance with the JD-R approach. *Human Resource Management Research*, 15(54), 191-215.
- DOR:
20.1001.1.20084528.1402.15.4.2.6(in persian)
- Motahharī, M. (2016). *Āzādī-ye ma'navī* [Spiritual freedom]. Tehran: Sadra. (in persian)
- Motahharī, M. (2017). *Ensān-e kāmel* [The perfect human]. Tehran: Sadra. (in persian)
- Ma'danī, J. (2022). Investigating the human resource management information system on the performance of employees of Alborz General Office of Sports and Youth. *Human Resources and Human Capital*, 2(2), 72-92. (in persian)
- Mowlā'ī, M. (2022). Presenting a model of future hope based on Imam Khamenei's thought. *Islamic Revolution Studies*, 12(43), 119-136.
<https://doi.org/10.22084/rjir.2022.26032.3480>(in persian)
- Mortezavī, S. Y. (2021). Indicators of an Islamic Revolution-oriented state with emphasis on the thoughts of the Supreme Leader. *Management in Islam*, 13(42), 45-56. (in persian)
- Majlisī, Muḥammad-Bāqir. (n.d.). *Bihār al-Anwār al-Jāmi'a li-Durar Akhbār al-A'imma al-Aṭhār* [Seas of Lights]. Beirut: Dār Ihyā' al-Turāth al-'Arabī. (in persian)
- Moslemī-Zādeh, T. (2000). *Modīriyat-e roshd dar āyeneh-ye andīshehā* [Growth management in the mirror of thoughts]. Mashhad: Tāsū'ā. (in persian)
- Mukhsinuddin, & Sumardi Efendi. (2023). *The influence of Islamic law principles on human resource management. Jurnal Ilmiah Teunuleh*, 6(1).
<https://doi.org/10.51612/teunuleh.v6i1.183>
- Muslimin, M., Basri, M., Dirawan, G., & Singring, A. (2018, April). *Improving quality of program on non-formal*

- education center for learning achievement activities in Majene District. *IOSR Journal of Humanities and Social Science (IOSR-JHSS)*, 23(4, Ver. 4), 1-8.
- <https://doi.org/10.9790/0837-2304040108>
- Najar, B. W. (2020). The effectiveness management in organizations. *Journal of Education and Culture Studies*, 4(4), 19.
- <https://doi.org/10.22158/jecs.v4n4p19>
- Nwadike, I. S., & Igbudu, J. N. (2024). Application of POSDCORB plus EA in education for quality academic delivery in Nigeria. *International Journal of Academia*, 7(1).
- Najafi-Seyyār, R., & Nīkūnihād, A. (2020). Indicators of good governance for an “Islamic Revolution-oriented state” in line with the Second Phase Statement. *Interdisciplinary Strategic Studies*, 10(41), 173-200. (in persian)
- Nīlīpūr, M. (2016, August 28). [News article]. *Hawzah News Agency*.
- <https://www.hawzah-news.com/news/392291> (in persian)
- Nīkbakht, R., Ābedī-Jafarī, H., & Tavakkolī, A. (2025). A review of international studies on the impact of “Islam” on “management.” *Methodology of Human Sciences*, 31(122), 27-53.
- <https://doi.org/10.30471/mssh.2025.10907.2635>
- 10.30471/mssh.2025.10907.2635 (in persian)
- Office for the Preservation and Publication of the Works of Ayatollah Seyyed Ali Khamenei. (n.d.). [Farsi.khamenei.ir](https://farsi.khamenei.ir). <https://farsi.khamenei.ir> (in persian)
- Prasojo, M. I., & Athallah, N. (2025, May). *Leadership ethics in Islam*. ICES-TRA: International Journal of Strategic Studies, 2(1)
- Qāsemī, H. (2021). *Marja ‘-e Pajooohesh* [Research reference]. Tehran: Andisheh Ārā. (in persian)
- Qāsemī Zūl-Pīrānī, R., & ‘Askarī-Tappeh, F. (2021). Components of Martyr Soleimani’s doctrine and the realization of the new Islamic civilization. *Iranian Contemporary Governance Studies*, 7(4), 37-60. (in persian). DOR: 20.1001.1.27831914.1400.7.4.2.4
- Riaz, S. (2024). The importance of emotional intelligence in managers and its impact on employee performance amid turbulent times. *The Journal of Organizational Behavior and Management*, 15(8), 300-315.
- Sīyāhpūsh, A. (2021). Characteristics of the exemplary human in the school of Martyr Soleimani and its role in expectation. *Madhavi Society*, 2(4), 127-188. (in persian)
- Şadr al-Dīn Shīrāzī, Muḥammad ibn Ib-rāhīm. (1990). *Al-Ḥikma al-muta ‘ālīya fī al-asfār al- ‘aqliyya*

- al-arba'a* [The transcendent wisdom in the four intellectual journeys]. Beirut: Dār Ihyā' al-Turāth al-'Arabī. (in persian)
- Salameh-Ayanian, M., Tamer, N., & Jabbour Al Maalouf, N. (2025). The importance of emotional intelligence in managers and its impact on employee performance amid turbulent times. *Administrative Sciences*, 15(8), 300.
<https://doi.org/10.3390/ad-msci15080300>
- Ṭabāṭabā'ī, M. H. (1981). *Tarjomeh-ye Tafsīr al-Mīzān* (1st ed.). Tehran: Islamic Culture Foundation. (in persian)
- Tice, S. J. (2025). *Strategic Planning: An Analysis of its Place and Purpose in Public Service* [Master's capstone, University of New Hampshire]. University of New Hampshire Scholars Repository.
- Tavo, K., & Rasmus, R. (2024). The Role of Planning in Management: Strategies to Achieve Organizational Success. *Sharia Oikonomia Law Journal*, 2(2), 106–115.
<https://doi.org/10.55849/solj.v2i2.1148>
- Tavānāyān-Fard, H. (1986). *Mabānī-ye modīriyat va modīriyat dar Eslām* [Principles of management and management in Islam]. Tehran: Elhām Publications. (in persian)
- Tavakkolī, A. (2011). *Osūl va mabānī-ye modīriyat-e eslāmī* [Principles and foundations of Islamic management]. Qom: Islamic Research Institute. (in persian)
- Utari, D. S., Sirat, A. H., Sabuhari, R., & Jabid, A. W. (2025). *Work Motivation between Scientific Theories and Islamic Perspective*.
- Yasmeen, K. (2023). *Justice in the work-place: Islamic principles for wage determination*. *Islamic Economic Studies*, 31(1).
- Ya'qūbī, A., 'Arowatī-Mowaffaq, A., & Nāderī-Pūr, H. (2021). Examining the concept of wisdom and the characteristics of wise individuals in the light of Nahj al-Balāghah. *Nahj al-Balāghah Quarterly*, 8(32). (in persian)